

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

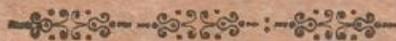
Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum I. De Privilegio exemptionis competenti Regularibus à
jurisdictione Episcoporum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

- §. I V. De portione Canonica Episcopis debita, & quarta funerali solvenda parochis, n. 215.
 §. V. Privilegia, quibus Carmelita Discalceati, à solutione quarta funeralis eximuntur, n. 219.
 §. VI. Quæ Religiones sint à solutione quarta funeralis exemptæ? & quid teneantur solvere, quæ illam reddere teneantur, n. 228.

PUNCTUM I.

De Privilegio exemptionis competenti Regularibus à jurisdictione Episcoporum.

Propo-
nitur ex-
emptio
de qua
modo
est agen-
dum.

DE duplici exemptione Regularium possemus loqui in præsentibus. Primo de exemptione à potestate sæculari tam in civilibus, quam in criminalibus: sed quia de ista latè egimus tom. 2. hujus Cursus tract. 8. de Ordine, cap. 7. à num. 1. tractantes de exemptione Clericorum, & de immunitate Ecclesiastica, quæ communis est omnibus personis Ecclesiasticis tam Regularibus, quam sæcularibus; ideo de hac nihil in præsentiarum agemus. Alia est exemptio à jurisdictione, regimine, & potestate Dominorum Episcoporum, de qua in præsentibus erit sermo. Quæ materia laudissima est, & pluribus amfractibus implicata ob plura privilegia, Bullas, & decreta, & factæ Congregationis declarationes desuper in favorem partium hinc inde expeditas; nam cum Ordinarij locorum ægrè ferrent

hanc absolutam Regularium exemptionem, plurimas lites, & jurgia inter illos fuerunt diversis temporibus exorta circa Bullarum, atque privilegiorum intelligentiam. Ob quod ad Apostolicam sedem (ut par erat) recurrentes, diversa sunt ab illa decreta expedita, alia ampliativa, alia restrictiva jurisdictionis Ordinariorum in Regulares; diversæque sunt, & multoties oppositæ declarationes Sacræ Congregationis productæ; unde novæ lites passim dimanarunt. Quare nos in præsentibus, quæ communiora, & magis ad praxim necessaria sunt proponemus: præcipue Sacrosancti Concilij Tridentini vestigiis inherentes, & exemptionem adeo favorem Religionibus defendemus, & subjectionem debitam Dominis Episcopis à Religionibus præstandam declarabimus. Ob idque claritatis gratia hoc Punctum diversos in §§. dividemus.

§. I.

Quid nomine exemptionis intelligatur in præsentibus: à quibus sit? & qui gaudeant hujusmodi exemptionis privilegio?

I. Exemptio, quæ nihil aliud est, quameductio, seu liberatio alicujus, de potestate alterius, in præsentibus accipitur pro illa educatione, quæ Religiosi, qui sub jurisdictione, regimine, & correctione Episcoporum degebant, à tali subjectione educati sunt; & sub regimine suorum præhabentur.

latorum constitui tam in civilibus, quam in criminalibus; & omnes uni Capiti, tanquam Generalissimo omnium Religionum, qui est Summus Pontifex, immediatè subjecti: unde describi posset talis exemptio dicens: *Quod est quadam liberatio à potestate Ordinaria inferiori Papa, stante immediata subiectione ad Romanum Pontificem.* Quam exemptionem aliqui dicunt ex Jure Communi antiquo cōpetere Regularibus. Alii per oppositum id negant propter diversa jura hinc inde adducta, & explicata, quæ conciliari possent dicendo, ex jure communi exemptos fuisse Regulares à lege Diocesana Episcopi; non autem à lege jurisdictionis, ut inquit Sanchez tom. 2. *Consilior. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 6.* Vel ut melius dicit N. Lezan. tom. 2. *verb. Episcopus quoad Regulares, num. 26. & verb. exemptio Regularium, num. 4.* quem sequitur Hieronymus Garcia in *Politic. Regular. tom. 1. tract. 8. diff. 3. dub. 2. num. 1.* si dicatur Monachos jure communi exemptos esse ab Ordinatio- rum jurisdic- tione, quantum spectat ad Regularem observantiam, non verò quantum ad vim directivam, & coactivam, & colligitur ex *cap. nullam, 18. quest. 2.* ubi dicitur: *Clerici singulorum Monasteriorum sint in potestate Episcoporum;* sed etiam additur: *quod ea que pertinent ad Divini cultus reverentiam, & utilitatem Monasterii, ad Abbatem spectant.* Quod constat ex præsentis usu Ecclesiæ: nam Monasteria quoad jurisdictionem subiecta Ordinariis, subduntur suis Prælati- bus quoad Regularem observantiam, & nullus, de elect. in 6.

2. Sed quidquid sit de hoc, certissimum est omnes ferè Regulares (aliquibus dumtaxat particularibus Monasteriis exceptis) saltem ex privilegiis Pontificum, à jurisdictione Episcoporum omnino esse exemptos, ut ex variis privilegiis constat, quæ videri poterunt apud Casarub. in *Compend. privilegiorum, verb. exemptus.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 1. dispus. 15. quest. 4.* Sanch. *sup. numer. 11.* Lezana *verb. exemptio num. 4.* Barbof. *de Officio, & potestate Episcop. allegat. 105. & de jure Ecclesiast. lib. 2. cap. 12. num. 35.* Navarr. in *Lucern. Regul. verb. exemptio.* Quare omnes Prælati Regulares habent in propriis Monasteriis, & Ecclesiis jurisdictionem pleno jure, quasi Episcopalem, juxta doctrinam Glossæ communiter receptam: in *Clement. de rebus Eccles. non alienand. verbo proprii.* uti asserunt Barbofa *dicta allegat. 105. num. 3.* § *Verba autem, quibus in privilegiis denotatur talis exemptio, sunt illa, vel similia, quibus usus fuit Joannes XXII. pro exemptione Ordinis Carmelitarum: à cujuscumque Diocesani, & cujuslibet alterius potestate, jurisdictione, & dominio omnino eximimus.* Vel si dicat: *eximimus cum plena libertate.* Vel si dicat: *Ecclesia vel Religio gaudeat libertate Ecclesiæ;* vel, quod Episcopus non audeat illic Cathedralam collocare seu aliquod imperium exercere. Vel illa: *Soli Romano Pontifici, vel Sedi Apostolicæ immediatè subijcimus, aut subijcere volumus.* Vel illa: *recipimus in proprios, seu speciales subiectos;* non verò si dicatur: *Suscipimus sub defensione, vel sub protectione, ex cap. ex parte 2. de privilegiis.*

Ex qui- bus pri- vilegiis, & qui- bus illo- rum clausulis, hæc exemptio colligatur?

legis Nec si dicat: *Suscipimus in proprios filios*, ut perperam asserit Rodriguez qq. *Regular. tom. 2. quest. 63. art. 3.* Quia nec per hoc, quod Pontifex sub sua protectione Regulares accipiat; nec per hoc, quod suscipiat ut proprios filios, denotat specialem super illos superioritatem, nec eos à subjectione, quam habebant liberat. Sic docent Sylvester in *Summ. verb. exemptio, quest. 4.* Barbof. *de officio, & potest. Episc. allegat. 123. numero 11. 20. & 26.* Tambur. *tom. 1. disp. 15. q. 5. à num. 15.* Lezana *verb. exemptio numer. 6. & 7.* Garcia *tract. 8. diff. 3. dub. 1. num. 2.* Peyrin, *tom. 1. suor. privileg. constitut. 2. Sixti IV. §. 9. numero 10.* Sanchez *in consil. tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 4.* Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 25. initio, & 24. in comment. littera M.*

Exemptio Regularium est non solum quoad personas; sed etiam quoad loca intelligenda.

3. Verumtamen exemptio potest esse duplex, alia *personalis*, alia *localis*. *Personalis* est, quando ipsa personae eximuntur: ut immediatè, & per se, seu ratione sui: & hæc personalis exemptio comitari personam, quocumque pergat, & ubicumque sit fruatur tali privilegio. *Localis* est, quæ immo-eda è, & per se datur loco, non verò personis, nisi prout in illo loco existentibus: ut si alicui Parochiæ concedatur privilegium, ut non possit interdici, hoc non afficit personas immediatè, & sic extra illum locum possunt interdici subiacere: in illo verò loco, ratione loci, non possunt interdici, ideoque in illo loco possunt Divina celebrare, & illis interesse. Regulares verò non solum sunt exempti quoad personas; sed etiam

quoad sua Loca, Monasteria, & Ecclesias, quod malè negavit Suarez de *Censuris, disputat. 9. sect. 4. numero 6.* asserens Monasteria dici loca exempta quoad personas tantum, non verò etiam quoad se. Sed oppositum est verum, & communiter receptum. Tum: quia Episcopi nec Monasteria, neque Ecclesias Regularium visitare possunt, ut videre est apud Tridentinum *capite octavo, sessione septima*, quod infra latius probabimus: sed si personarum tantum, non loca exempta essent, visitari possent per Episcopum, quia Ecclesia, & loca nendum ratione personarum, sed etiam ratione sui visitantur. Tum etiam: quia ex privilegiis constat, non solum Religiosos, sed etiam Monasteria, & Ecclesias esse ab Episcopi jurisdictione liberatas, ut constat ex Bonifacio IX. Constitutione: *Sacra Religionis*, apud Confectum, & Nicolai V. Constitur. *Et si cunctorum*, apud eundem Confectum, pagina 43. ubi inter alia sic dicit: *Quod licet ipsi Fratres, ipsorumque domus, & loca per speciale Sedis Apostolica privilegium ab omni jurisdictione, & superioritate quoruncumque Ordinariorum sint exempti, &c.* & Sixtus IV. apud eundem Confectum pagina 64. ubi ait: *Distinctius inhibemus ne quisquam absque dicta Sedis Apostolica speciali commissione, in personas, domus, & loca dicti Ordinis, utpote prorsus exempta, &c.* & infra: *aut in personas, domus, & loca huiusmodi aliquam præminentiam, vel superioritatem, & jurisdictionem quomodolibet exercere præsumant: sunt ergo exempti Regulares non solum*

done personarum; sed etiam ratione suorum locorum, in delictis, contractibus, & rebus, ita quod nec censurari, aliove modo puniri possint ab Ordinariis, nec Episcopi possint exercere aliquam jurisdictionem, aut præminentiam in eorum locis: Sic Bonacin. *disputatione 1. de Censuris, quest. 1. punct. 5. num. 18.* Paulus Esquilante *de privileg. Cleric. cap. 2. dub. 6. num. 68.* Bordon. *resolut. 7. nu. 4.* Quod magis constabit ex his, quæ infra dicemus.

Non eximuntur à jurisdictione Legati à latere, bene tamen aliorum Legatorum.

4. Nomine autem Ordinarii à cuius jurisdictione eximuntur Regulares, intelliguntur Episcopi, Archiepiscopi, & eorum Vicarii. An verò etiam intelligantur Legati Papæ? Respondetur sub distinctione: vel enim sunt Legati à latere, & talibus subiecti sunt Regulares exempti. Tum: quia in *cap. Abbatem, de elect. in 6. capite 1. de verborum significat. eodem lib.* quantum ad jurisdictionem in exemptos parificatur Legatus à latere ipsi Papæ. Tum etiam: quia esto quoad aliqua privilegia Religionum, Regulares Legatorum etiam de Latere (qualis communiter est Nuntius Hispaniæ) jurisdictioni subtrahantur; per litteras tamen Sux Legationis ut in plurimum eis derogatur: quarum tenores attendendi sunt in hac parte. De Aliis Legatis, qui dicantur *Missi*, aut Nuntii Apostolici, sciendum quod isti cum sint verè Ordinarii, nomine Ordinariorum veniunt in exemptionis privilegiis. Peyrin. *somo 1. privileg. Minim. circa constitut. 2. Sixti IV. §. 7.* Sanchez *sup.*

dub. 1. num. 19. Tabiena *verb. Legatus, quest. 2. num. 3.* D. Antonin. *3. part. titul. 2. cap. 3. §. 1.* Barbol. *de jure Eccl. lib. 1. cap. 5. num. 77.* Diana *part. 1. tract. 2. resol. 16.* Pellizzari. *tract. 8. cap. 6. sect. 1. num. 2.* Lezana *tom. 1. cap. 11. num. 18.* & *tom. 2. verb. exempt. num. 5.* Rodriguez *tom. 2. quest. 63. art. 4.* ubi adducit privilegium Sixti IV. pro Carmelitis, in quo hæc dicit: *Nuntius Ordinarius, seu Legatus quavis auctoritate utens, quamcumque auctoritatem super prædictos Fratres sibi vindicare non præsumat.* Quod privilegium etiam si Legatos à Latere comprehendat, sicut aliud, quod refert Naldus *verb. exempt. num. 5.* quo Clerici Regulares eximuntur à quacumque jurisdictione Ordinariorum, etiam Legatorum à Latere: subintelligi debet, quantum est ex vi privilegiorum, seclusa revocatione per litteras Sux Legationis, ut Sanchez, Rodriguez, Peyrin. Naldus, Lezana, & Pelliz. asserunt.

5. Cæterum cum sit adeo certum, commune, & ad praxim deductum hoc exemptionis privilegium, si hac de causa citentur Regulares ab aliquibus Ordinariis, non tenentur comparere; esto autem comparere velint (quod certè pro bono pacis, æquum est, ut faciant) ut allegent suæ exemptionis privilegium; non tamen tenentur illud coram ipsis exhibere: quia licet cum exemptio aliqua particularis non est notoria, teneantur qui eam allegant exhibere coram Ordinariis, intra terminum ab ipsis præscri-

Regulares citati ab Episcopo, comparere non tenentur.

ptum, suæ exemptionis privilegium, *cap. cum persona, de privileg. in 6.* nihilominus quando est notoria, id non tenentur facere, ut colligitur ex *Clementina Pastoralis, §. notorium, de sentent. & re judic.* Cùm ergo notissimum sit in orbe, Regulares exemptos esse tam in civilibus, quàm in criminalibus ab Ordinariorum jurisdictione; non teneatur illi, suæ exemptionis privilegium, coram istis exhibere: sed possunt casu, quo ab Ordinariis citentur, suam exemptionem defendere respondendo, se ab Illorum subjectione exemptos esse, ac proinde ab Eorum jurisdictione declinare, & ad Conservatorem recurrere, ut dictos inhibeat Ordinarios. *Tambur. tom. 1. disput. 1 §. quest. 6. Lezana tom. 1. cap. 11. num. 15. & tom. 2. verb. exemptio, num. 14. Henriquez lib. 7. cap. 2 §. num. 7. litter. F. Sanch. tom. 2. consil. lib. 6. cap. 9. dub. 4. Peyrin. loco citato, §. 4. num. 5. Garcia dub. 1. num. 3. Villalobos tom. 2. tract. 3 §. diff. 4. num. 5. Rodrig. tomo 1. quaestione 16. art. 12. Pellizzar. num. 86.*

§ Quòd si adhuc Ordinarius nolit se inhiere, debet Conservator ipsam ad id cogere per Censuras donec obediat, se inhiendo, vel recurrendo ad Papam. *Sanchez, & Pellizzar. locis citatis.* Qui monent, cavendum esse Regularibus, ne privilegium exemptionis Ordinario presentent, cùm id sit constituere illum judicem exemptionis ipsis competentis, & vertere in dubium, an jurisdictio illius, ad Ipsos pertineat?

In dubio 6. Sed duo sunt notanda in præde privi- senti. Primò: quòd si in aliquo casu

particulari dubitetur de jurisdictione Episcopi in Regulares, quia non sunt clara, & certa privilegia exemptionis; in illo casu non pertinet ad Episcopum dubium declarare, aut privilegium exponere; sed ad Sedem Apostolicam recurrendum. Tum: quia cùm agatur de exemptione ab ejus jurisdictione, in propria causa judex existeret. Tum etiam: quia ex Jure Communi illis prohibitum est *in cap. cum venissent, de judiciis.* Ubi Pontifex Sibi Soli reservat cognitionem dubiorum de privilegiis Apostolicis. Tum denique: quia id habetur ex multis privilegiis, in quibus Pontifex dubia decidere circa privilegia Religionum, sibi reservat, & avocatur: cui injuria irrogaretur, si alias hoc sibi munus arrogaret. Sic concesserunt *Clemens IV. Julius II. & Paulus III. & Alii. Bassæus verb. exemptio, num. 3. Sanchez supra dub. 1. num. 34. Tambur. quest. 6. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. sect. 6. quest. 1. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 2 §. num. 6. Lezana verb. exemptio, num. 14. & verb. privileg. num. 12. Bordon. resolut. 7. num. 99. Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 1. punct. 1. num. 1. Rodriguez quaestionum Regularium, tom. 1. qu. 56. art. 12. §. sexta. & tom. 2. quest. 63. art. 7. §. secunda.* Potest verò Episcopus per viros doctos privilegium dubium exagitare coram Superiore Religioso contra quem procedere intendit. § Secundò notandum est, quòd privilegium exemptionis, quàmvis quia cedens in præjudicium tertii, debeat strictè interpretari; quia tamen concessum est in favorem totius Religionis, est latè in-

legio ex-
emptio-
nis non
Episco-
pus, sed
Pontifex
potest
sententiam fer-
re.

interpretandum: Quia summa est ratio, quæ pro Religione facit, l. sunt personæ, ff. de Relig. & sumptib. funer. Saach. dub. 1. num. 40. Pellizzar. cap. 1. sect. 6. quæst. 6. & cap. 6. sect. 1. num. 86. Henriquez lib. 7. cap. 24. num. 4. & cap. 30. num. 1. Quod idem de omnibus privilegiis toti Religioni concessis in perpetuum diximus cap. 1. hujus tractatus num. 74. & tenet Sanchez lib. 8. de matrimon. disp. 1. num. 3. Castro Palao tract. 3. disputat. 4. punct. 3. numer. 5.

Non possunt Regulares privilegio exemptionis renuntiare.

7. Hujus privilegio exemptionis Religiosi minime cedere possunt, cap. cum tempore, de arbitris: quia hoc cederet in præjudicium status Religiosi, cui per se principaliter concessum est. Quemadmodum Ecclesiastici nequeunt cedere privilegio fori, aut Canonis, in favorem totius cleri introducti, cap. significasti, de foro competenti. Unde Regulares absque licentia Pontificis, non possunt tacite, vel expresse privilegio exemptionis renunciare, ut dicto cap. cum tempore, §. finali, habetur: quia exemptio ab Ordinariis, facit Eos immediate subiectos Sedi Apostolicæ; in Cujus injuriam, & damnum cederet, hoc ipso, quod se subtraherent ab immediata subiectione Papæ, se subiciendo Ordinariis, exemptionis privilegio renunciando. Pellizzar. tractat. 8. cap. 6. sect. 1. num. 85. & 41. Lezana tom. 1. cap. 11. num. 5. & tom. 4. verb. privileg. n. 14. Rodriguez q. 63. art. 10 Hieronymus Garcia in Politic. Regul. tom. 1. tract. 8. diff. 2. dub. 4. punct. 2. n. 4. Bassus verb. exemptio. n. 6. 1. edesim, tom. 2. tract. 1. cap. 6. §. la tercera diffi-

nicion. Peyrin. confitut. 2. Sixti IV. §. 7 num. 4. Diana 3. part. tract. 2. resolut. 63. num. 23. Unde fit nullam consuetudinem in contrarium prævalere posse, nullumve usum, etiamsi ob illud sint Ordinarii in possessione Regulares judicandi: quia eatenus talis possessio, aut usus illis favere poteret, quatenus tacitam renunciationem includit, quam à Regularibus præstari non posse diximus.

8. Et si roges primò: quæ personæ hujusmodi privilegio exemptionis ab Ordinario, potiantur? § Respondeatur, omnes Religiosos, qui verè tales sunt: cum tribus votis substantialibus sive viri sint, sive fœminæ, & Donati, vel Conversi, qui veram professionem trium votorum emiserunt, quomodo sunt veri Religiosi, ut sunt nostri Donati; Vel etiam, si non emiserunt talem professionem, sed omnia sua irrevocabiliter tradiderunt Monasterio, nihil sibi reservando, & habitum aliquo modo mutaverunt. Lezana cap. 8. num. 8. Pellizzar. cap. 6. sect. 1. num. 6. §. Etiam Novitii dicto gaudet privilegio, ita ut non possit Ordinarius de delictis ab ipsis in sæculo, & multo minus in Religione perpetratis cognoscere: quia Novitius in favorabilibus venit appellacione Religiosi, & gaudet privilegiis Religionis, ut supra diximus. Garcia tractatu 8. diff. 3. dub. 1. punct. 1. num. 2. Rodriguez questionum Regularium, tom. 2. quæst. 66. art. 2. §. Similiter Tertiarii cujuscumque Ordinis, qui si fuerint viri, atque collegialiter vivant, & in Claustris habitent; si fœminæ & vitæ cœlibem emisso voto ducant sub

Omnes Regulares utriusque sexus, & Tertiarii gaudent dicto exemptionis privilegio.

habitu Tertii Ordinis; cæteri verò, minimè: quia ex una parte Sixtus IV. in Bulla, *Dum attentæ*, quæ est mare magnum Ordinis, concessit Tertiariis Carmelitis, *Ut gaudere possint, & debeant tam exemptionis privilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentiis, & aliis privilegiis quibuscumque prefato Ordini Beata Dei Genitricis Maria de Monte Carmeli, ejusque Fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam concessis, & qua in posterum conceduntur.* Quod & aliorum Ordinum Tertiariis, alii Pontifices concessere. Et ex alia Leo X. in Concilio Lateranensi statuit, ut illi solum Tertiarii fruere ista concessione, qui qualitates jam recensitas haberent. *Lezana tom. 2. cap. 14. num. 26. Bordon. tom. 1. resolut. 7. num. 14. Pellizzar. tract. 8. cap. 5. sect. 5. subsect. 1. num. 212.* § Etiam famuli Regularium, quoad aliqua sunt exempti à jurisdictione Ordinarii, si actu serviant, & resideant in Monasteriis; nihilum quoad Sacramentorum administrationem, & quoad Censuras, cum tales nec interdici, nec excommunicari ab Episcopo possint, juxta concessionem Bullatam Alexandri IV. quam refert *Casacub. in Compend. verb. familiares, num. 11. Peyrin. in constitut. 1. Julii II. §. 11. Pellizzar. cap. 6. sect. 1. numer. 7.* § Apostata autem, aut fugitivi, sive habitum deferant, sive relinquunt, non gaudent omnino tali privilegio: siquidem juxta decretum S. Congregationis, jussu Urbani VIII. editum, quod refertur in *tom. 4. Bullar. Constitut. 6. Urbani VIII.* possunt, & de-

bent ab Episcopo loci, ubi moram trahunt comprehendi, ac Superioribus Regularibus consignari, ut secundùm Regularia statuta puniantur. *Barbol. de jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 11. Garcia supra num. 3. Lezana tom. 2. cap. 16. num. 17.* Qui addunt, quod juxta ordinationem Tridentini *sess. 7. cap. 3. de reformation.* Si longè distent à suis Conventibus, possunt & debent Ordinarii monere illos, ut redeant: & si hoc non proffit, eos carere, & pœnis condignis, pro Apostatis, & fugitivis punire. Quod extendit Concilium ad eos, qui retento habitu divagantur, ratione, aut prætextu alicujus privilegii sui Ordinis: quod expressè statuit Clemens VIII. in quadam Bulla edita anno 1595. & est 3. in ordine Bullarum hujus Pontificis in Bullario Cherubini, quam explicat *N. Lezana tom. 1. c. 26. n. 26. & 27.*

9. Rogabis secundò, an tale exemptionis privilegium competens Regularium Monasteriis suffragetur etiam personis sæcularibus ibi existentibus: ob idque delinquentes in Monasteriis Regularium, non subiaceant pœnis latis ab Ordinario contra taliter delinquentes? § Respondetur affirmativè. Quare si excommunicatio esset imposita contra ludentes aleis, vel esset tali die jejunium præceptum ab Episcopo, sicut non teneretur jejunio, aut incurreret excommunicationem extra Diœcesim existens, ut omnes asserunt; sic neque qui intra Diœcesim degeret, si intra Monasterium eo die esset, vel intra illud luderet. Quod immerito negant

Sua-

Suarez de Censur. disputatione 5. sect. 4. num. 10. Salas de Legib. disput. 14. sect. 6. num. 85. Alterius de Censur. disput. 5. lib. 3. cap. 5. Sed resolutio præfens constat ex à nobis dictis tom. 2. tract. 10. de Censur. & probatur. Tum: quia iurisdicção Episcopi non extenditur ad alienum territorium, cap. ut animarum, de Constitut. in 6. Sed Monasterium exemptum, est alienum territorium respectu Episcopi: ergo sicuti ob id statuta Episcopalia non afficiunt loca exempta, sic nec personas ibi existentes, licet alias essent subditæ. Tum etiam: quia licet Monasteria exempta non sint extra Diocesim materialiter, sunt formaliter; siquidem locus exemptus, & locus extra Diocesim æquiparantur, juxta Glosam in Clementin. n. 11. de foro competente. Unde sicuti statuta Diocesana non obligant extra Diocesim, sic non obligant intra exemptorum monasteria. Sic Naldus verb. exemptio, n. 1. Peyrin. tom. 1. privileg. Constitut. 2. Sixti IV. n. 9. Bordon. resolut. 33. n. 12. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. n. 88. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 11. n. 5. Garcia tr. 8. diff. 3. dub. 2. n. 1. Diana part. 5. tr. 9. resolut. 66. Theophilus Raynaudus tr. de monitionib. part. 1. c. 1. q. 9. Céspedes de exempt. disputat. 227. Avila de Censur. part. 2. c. 3. dub. 5. Fagundes de præcept. Eccl. l. 1. c. 7. n. 7. & 8. Bruno Cassaing. tr. 2. ca. 3. propositi. 5. Henriquez in summ. 1. 13. c. 26. s. 1.

§. II.

Qualiter Regulares exempti ab Ordinariis locorum, debeant ab eis quoad aliqua civilia?

10. **N**omine rerum civilium in hoc §. omne id intelligimus, quod à criminalibus rebus discernitur, sive sit in actionibus, & causis, sive in rebus. Quamvis ergo dicta exemptio Regularium sit adeo generalis, non tollit, quod in aliquibus rebus limitetur, & in illis à jure Divino vel humano Episcopis subjiciantur. De subjectione illorum circa administrationem Sacramentorum, dicemus cap. seq. Quantum ad susceptionem Ordinum diximus tom. 2. tract. 10. de Ordin. Quoad renunciationem faciendam à Novitiis diximus hoc tomo, tract. 15. cap. 3. num. 104. In primis ergo Regulares exempti subduntur Ordinariis, quantum ad hoc, quod sine ipsorum licentia petita, & obtenta nequeant de novo erigere monasteria, cap. quidam, cum quatuor sequentib. 18. quest. 2. Trident. sess. 25. de Regular. cap. 3. c. si forte Religiones habuissent privilegia, ut absque tali licentia id possent, illis in præsentiarum uti non valent, propter Constitutionem Urbani VIII. editã 28. Augusti 1624. revocantem omnes licentias, & facultates à Romanis Pontificibus ad id concessas, & præcipiendo ut omnino circa hoc observetur decretum Tridentini, & dispositio Clementis VIII. Constit. Quoniã data

Erigere nova monasteria nequeunt Regulares sine Episcopi licentia.

23. Ju.

23. Julii 1603. in qua mandavit ne Episcopi deinceps hujusmodi licentiam darent, nisi prævio consensu aliorum interesset h. beatium. Et Gregorius XV. Constitut. *Cum alias* 17. Augusti 1622. in qua prohibuit, ne talis licentia concederetur, nisi in eo conventu noviter erigendo, possent sustentari ex redditibus, & elemosynis duodecim Religiosi; quod non habere locum in hospitii asserit Peyrin. *tom. 3. de privilegiis, cap. 12. pag. 307. num. 3. & ex Riccio, & Barbosa, Bordon. tom. 1. resol. 7. num. 114. sed de hoc latius in hoc cap. d. cemus punct. 4. §. 1. per totum. §. Habet etiam Episcopus in Regulares jurisdictionem, quantum ad hoc, quod non possint recipere Ecclesias à secularibus, sine illius expressa licentia. Cap. Decimas 16. q. 7. cap. nullus. de jure patronat. Quod intelligitur de receptione Ecclesiarum à laicis, non de receptione juris patronatus in Ecclesiis, quod recipere possunt à laicis, sine Ordinarii consensu. Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simonia, c. 28. num. 16. Lezana tomo 2. verbo Episcopus, numero 5.**

Absque licentia Ordinarii, libros imprimere non possunt regulares. 11. Subduntur secundò, Regulares exempti Ordinariis, quoad librorum impressionem, quam facere non possunt sine licentia Episcopi in scriptis obtenta, quod sub gravissimis pœnis cautum est in Concilio Lateran. sub Leone X. *sess. 10.* Quod postea innovavit Tridentinum *sess. 4. decreto de editione & usu sacrorum librorum, ubi sic dicit: nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quoslibet libros de rebus sacris sine nomine authoris, nec illos in*

futurum vendere, aut apud se retinere, nisi primum examinati probatique fuerint ab Ordinario sub pœna anathematis & pecunia in canone Concilii novissimi Lateranensis apposita. Et si Regulares fuerint, ultra examinationem, & approbationem hujusmodi, licentiam quoque à suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris juxta formam suarum Ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel evulgant nisi antea examinati fuerint eidem pœnis subjaceant, quibus impressores. (His enim in Lateranensi Concilio imposita fuit pœna amissionis omnium librorum, & publicæ illorum combustionis, & centum ducatorum solutionis.) Et qui eos habuerint vel legerint, nisi prodiderint Authores, pro Authoribus habeantur. Ipsa verò hujusmodi librorum probatio in scriptis datur, atque ideo in fronte libri, vel scripti impressi authenticè appareat.

12. Circa quod decretum notandum est primò, excommunicatione in eo positam, cum nulli reservata sit, à quolibet Confessario posse tolli juxta dicta *tom. 2. tract. 10. de Censur. cap. 2.* eodem modo tenet Peyrin. *tom. 2. de Pralato, quest. 3. cap. 9. num. 2.* §. Secundò, quod licet excommunicatio prædicta Concilii, solum afficiat eos, qui libros de rebus sacris absque authoris nomine imprimunt, vendunt, aut retinent absque debita approbatione; nihilominus juxta *regulam 10. indicis librorum prohibitorum* autoritate Pii IV. primum editi, & postea à Sixto V. aucti, & à Clemente VIII. recogniti, & publicati, generaliter comprehenduntur omnes

Aliqua circa decreti Concilii de impressis librorum annotatione.

omnes illi sub dicta prohibitione, & anathemate, sive liber sit de rebus sacris, sive de profanis, sive cum nomine Authoris, sive absque illo. Pro nomine autem Authoris in libris ponendo, sufficit si nomen Collegii, Civitatis, Conventus, vel Communitatis apponatur, quia isti Auctores appellari possunt fictione juris, cum in eis Author degat, Theaurus in praxi, part. 2. verb. libri, cap. 5. Lezana tom. 2. verb. libri, num. 11. Azor tom. 1. lib. 8. cap. 17. quast. 3. § Tertio, quod dictam excommunicationem, aut alias pœnas, non incurrit Regularis, qui cum licentia Ordinarii libros imprimit, etiam si id faciat absque licentia Prælatorum sui Ordinis, sed pœnas in suis legibus taxatas: quia excommunicationis, & illæ pœnæ assignatæ sunt pro his, qui absque licentia Ordinarii librum typis mandare audet. Suarez tom. 5. in 3. part. disput. 23. sect. 7. Bordon. tom. 2. resolut. 58. num. 20 Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. n. 58. § Quarto extare decretum Sacræ Congregationis apud Gavantum, quem refert, & sequitur Lezana nu. 9. ubi præcipitur nihil imprimi pertinens ad sacros ritus, inconsulta Sacra Rituum Congregatione: ex quo inferri videtur inquit Lezana, non posse Regulares imprimere ceremonialia sine dicta consultatione. § Quinto, id, quod Concilium dicit: *qui autem scripto, &c.* intelligi de libro consummato, & integro, qualis est ille, qui imprimi solet, & de communicatione facta, ut typis mandetur, vel si communicaretur per modum libri, id est, ea communicatione, quæ

æquivalet impressioni; non de communicatione privata. Sorbus in addition. ad compend. privilegiorum mendicantium ver. imprimere, §. 3. Rodriguez tom. 2. quast. 10. art. 1. § Denique cum in eo decreto solum exigatur, quod regularis obtineat licentiam, & approbationem sui prælati, præciso speciali statuto; possunt omnes Prælati respectivè talem licentiam præbere, Generalis in toto ordine, Provincialis in sua Provincia, & Prior in suo conventu, si habeat subditos habiles: vel ipse sit ad examinandum librum, quia verè Superior est prælatus localis. In nostra verò familia concessio talis licentiæ reservatur diffinitorio generali.

13. Subjiciuntur etiam Regulares exempti Episcopis, quoad restituenda novitiis nolentibus profiteri ea omnia, quæ tempore ingressus secum in monasterium detulerunt: ita ut possint ab Ordinario ad id compelli, etiam per Ecclesiasticas censuras. Trident. sess. 25. c. 16. de quo latè egimus hoc volumine tr. 15. de statu religioso. § Habet etiam Episcopus auctoritatem supra dispositionem faciendam à novitiis, ita ut ab ipsis nequeat fieri nisi intra duos menses ante professionem, & cum licentia Episcopi, vel ejus Vicarii sess. 25. c. 16. de quo etiam loco citato tractavimus. § Etiam habet facultatem simul cum Priori, seu Prælato immediato religiosi cognoscendi de nullitate professionis, in his, qui contra eam volunt reclamare, ut latè diximus loco citat. c. 5. n. 15.

Alia apertur, in quibus contra Regulares habet Episcopus auctoritatem.

14. Habet etiam auctoritatem Explorata Epi-

re pos-
sunt, &
debent
Ordina-
rii vo-
luntatem
monialis
in Reli-
gione
exempta
professu-
re,

Episcopus, vel ejus Vicarius, aut alius ab eo deputatus explorandi virginis ingressuræ, aut professuræ in religione voluntatem, an sponte, an coactè id faciant? *Session. 25. cap. 7.* Quod jus introductum est in favorem libertatis puellarum, ne à parentibus coactæ, vel à monialibus allectæ, non autem Spiritu Dei ductæ proficerentur. Sed teneretur Ordinarius intra 15. dies postquam monitus fuerit, hoc examen perficere, ita ut illis elapsis amplius non se debet intromittere, ut constat ex declaratione Pii V. & multoties sic decisum esse referunt Campanil. in *divers. verb. canonic. rubric. 12. cap. 16. num. 10.* Navarr. *tit. 18 de relig. lib. 7. num. 44.* Lezana *tom. 2. verb. Episcop. num. 10.* Ex consuetudine autem receptum est, quod non ante receptionem habitus; sed ante professionem, & semel dumtaxat, tale examen fiat. Miranda in *tractatu de Sacris monialib. quest. 8. art. 4.* Diana *tract. 2. de dubiis regularibus, resolut. 47.* Attamen defectus hujus examinis non vitiat professionem, cum consilium non annullat professionem aliter factam: unde licet tale examen præmittentes peccabunt, professio tamen subsistet. Sanchez *lib. 6. decalog. cap. 4. num. 84.* Barbof. *de potest. Episc. allegation. 100. num. 9.* Bruno *tract. 2. cap. 3. propos. 2. §. punienda.* Et hoc examen non requiritur, quod fiat exeundo; sed intra monasteria debet fieri ad cancellos, seu crates monialium. Lezana *tomo 1. cap. 2. §. numer. 12.* Campanil, *capit. 16.* Gavantus *verb. monialium professio. numero 14. & 15.* Quæ omnia se è sta-

tuit Pius V. his verbis: *Voluntatem etiam quod puellarum Deo dicandarum, an scilicet coactæ, vel seductæ fuerint, examens faciendum, non nisi intra quindecim dies, postquam juxta Concilium Tridentinum Episcopi vel eorum Vicarii requisiti fuerint, fieri possit. Quibus elapsis, in hoc illis se intromittere non liceat, cujus occasione nec Episcopi, nec ejus Vicarii intra septa monasteriorum ingrediantur, sed stent ante cratem ferream, &c.* §. Etiam habent potestatem circa numerum monialium statuendum in monasteriis, nimirum ut curare debeat, quod in eis talis numerus, & non amplius admittatur, ut ex redditibus propriis, & consuetis elemosynis commode sustentari possint; & hoc tam in monasteriis sibi subjectis, quam in exemptis; sed in his cum interventu Superiorum, juxta Tridentinum. *Session. 25. cap. 3.* & Pium V. *cit. const. Pastoralis,* & Gregorii XIII. in *const. Deo Sacris,* & diversas Sacræ Congreg. declarationes, quas adducit Barbof. *alleg. 98. num. 3.* Tambur. *de jure Abbatissarum disp. 5. quest. 1. n. 4.* Lezana *tom. 2. verb. Episcopus. n. 6.*

15. In causis autem mercedum, & miserabilium personarum possunt Ordinarii contra Regulares procedere, secundum Concil. Trid. *sess. 7. cap. 14.* ubi innovatur constitutio Innocentii IV. in *cap. Nolentes, de privileg. in 6.* in quo statuitur, quod Ordinarii possint procedere contra exemptos, ratione delicti, aut contractus extra loca exempta factorum, vel rei sitæ extra illa, de qua infra. Et additur à Concilio, quod in civilibus causis possint

mer,

mercedum, & miserabilium personarum (quales censentur viduæ, pupilli, Orphani, Senes decrepiti, incarcerati, diurno morbo defatigati, puellæ pauperes, nobiles indigentes, peregrini, & similes) Regulares extra monasterium degentes, coram locorum Ordinariis conveniri, & ad solvendum debitum cogi, & compelli possunt. Sed extra monasterium degere illi non intelliguntur, qui ratione prædicationis, confessionis, aut alterius negotii extra monasterium existunt: sed qui permanenter per multum tempus extra monasterium degunt. Imo, neque isti in dicto decreto comprehenduntur, si sub regulari observantia, hoc est, cum dependentia, correctione, & visitatione suorum Prælatorum, adhuc extra claustra vivunt: quia tunc non possunt coram Episcopis conveniri; sed vel coram suis Prælatis, vel conservatoribus. Unde solum loquitur Concilium de illis, qui sine licentia vivunt extra monasterium, vel certè in loco adeo distant, ut nequeant visitari, aut corrigi à suo superiori. Cæteri verò, qui degunt sub regulari observantia intra, vel extra claustra, de similibus causis, nec ratione rei sitæ, nec ratione contractus, aut delicti, nequeunt coram Ordinariis conveniri propter decretum Pauli V. in Bulla, quæ habetur tom. 3. Bullarii n. 31, hujus Pontificis, in qua ad instantiam Procuratoris Generalis nostri Ordinis approbat declarationem S. Congreg. tenoris sequent. Neque constitutione in generali Concilio edita, quæ incipit: Volentes; neque decreto Concilii Tri-

dentini sess. 14. cap. 7. comprehendi Regulares, ideoque eos juxta eorum privilegia coram suis superioribus, vel conservatoribus esse conveniendos. Cui consonat alia declaratio Sacræ Congregationis edita anno 1573. ubi dicitur: dubitatum fuit an Regulares possent civiliter coram Episcopo à creditoribus suis conveniri? & fuit responsum, quòd possunt conveniri, si non sint sub regulari observantia: at si sint sub regulari observantia non possunt conveniri coram Episcopo, quia habent proprium Superiorem, & nihil habent cum eis commune Episcopi propter exemptionem. Gavant. in manual. Episcop. verb. jura regular. sub Episcop. num. 55. Peyrin. tom. 1. privileg. Minor. in constitut. 2. Sixti IV. §. 11. numer. 29. & 30. Navarr. comm. 2. de regul. num. 63. Rodriguez tom. 2. quæst. regul. quæst. 2. art. 8. Lezana tom. 1. cap. 11. num. 10. Pellizzar tractatu 8. cap. 6. sect. 1. numer. 46. Barbof allegation. 105. à num. 21. Hieron. Garcia in Politic. regular. tom. 1. tract. 8. diff. 3. dub. 1. punct. 2. numer. 7. Henriquez lib. 7. de indulgentiis cap. 25. num. 4. Sanchez in sum. m. lib. 7. c. 31. n. 27. & in Conciliis tom. 2. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 23.

16. Denique subjiciuntur regulares exempti ordinariis quoad processiones, ita, quod vocati ab Episcopis ad processiones publicas tenentur ite vocati ab Episcopis, qui Regulares, etiam Regulares monachi ad publicas processiones vocati accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt. § Ex quo sequitur tā

monachos, quàm mendicantes, ex vi hujus decreti teneri ad processiones ire, nisi specialibus sibi factis privilegiis eximantur: quod aliqui perperam negarunt respectu monachorum, cum in Concilio expressè nominentur, & solum excipiantur, qui in perpetua clausura vivunt, ut sunt Carthusiani, & heremitæ Camendulenses. Rodriguez tom. 3. *quæst.* 36. *art.* 1. Barbof. *ad hoc cap.* num. 18. & 19. Bordon, *resolut.* 7. num. 131. § Excipiuntur autem primò Regulares, cujus monasterium ultra mediũ milliare à civitate distat, qui etiam vocati non tenentur ad processiones ire, ut declaravit S. Congregatio apud Cherubinum in *compend.* *Bullar.* tom. 2. in *Bulla* 41. Pii V. Lezana tom. 1. c. 9. num. 47. Portel. *verb. processiones in addition.* num. 2. Garcia *dub.* 2. *punct.* 3. num. 19. Bordon. num. 127. Excipiuntur etiam illi, qui habet post Tridentinum privilegium non eundi ad processiones; ut nos propter strictissimam clausuram, quam profiteamur, habemus, ex concessione Clementis VIII in *Bulla Religiosorum* anno 1596. & in *Bulla Romanum Pontificem* anno 1603. & Pauli V. in *Bulla Decet Romanum* anno 1610. Alii sua privilegia consulant scientes, quòd qui ex privilegio possunt non ire ad processiones; etiam si sæpe sapienter eant, non ob id cogi possunt ad eundem: quia ex hoc, quòd in aliquo casu velint ire, nullum contra eos jus acquiritur. Sanchez in *consil.* *dub.* 2. num. 12. Lezana loco proxime citat. num. 47. & tom. 2. *verb. process.* num. 3. Portel. num. 6. Barbof. *de*

jure Eccles. lib. 1. c. 43. num. 176. Denique excipiuntur, qui consuetudinem habent non accedendi ad processiones, qui non possunt cogi, ut accedant; uti declaratum vidisse à Sacra Congregatione refert Campanile, in *diversorio juris rubrica* 12 c. 13. nu. 18. & tenet Lezana *verb. processio* num. 30. Garcia n. 21. Bordon. n. 134.

17. Sed ut Regulares teneantur ire ad processiones, debent ab Ordinariis vocati personaliter, & non sufficienter, quòd per edictum publicum, ad valvas Cathedralis affixum vocentur; sed per clericum, aut alium nuntium ad eos missum, cum horæ, qua debeant convenire, designatione: quia fortassè edictum affixum non viderunt, neque ad illud videndum accedere tenentur. Pellizzar. num. 68. Cespedes *de exemptione disp.* 20. nu. 5. Bordon. num. 129. Lezana tom. 1. *quæst.* 37. *art.* 1. § Nomine autem Ordinarii veniunt non solum Episcopi, sed Prælati inferiores habentes jurisdictionem quasi Episcopalem: quia potestas vocandi ad processiones relinquiter à Tridentino illis Ordinariis, qui habent jus eas indicendi. Sed hoc jus habent Abbates jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, & alii Ordinarii Ecclesiasticæ Collegialium: ergo, &c. Cespedes *disput.* 207. num. 4. Lezana *process.* num. 4. Garcia *dub.* 2. *punct.* 3. num. 20. Sed debent esse processiones publicæ, ut ad eas Religiosi accedere teneantur. Publicæ autem processiones dicuntur, quæ fiunt in Litaniis majoribus, & minoribus, in festo Corporis Christi, non in ejus Octava, vel quæ fiunt pro

Cum quibus conditionibus ad processiones teneantur Regulares.

pro bono publico, ut in jubilæis, vel imminente peste, bello, fame, intemperie, vel pro gratiarum actione, constat ex constitutione, *Etsi mendicantium*. Pii V, & declaratione Sacræ Congreg. quam referunt authores citati. § An verò possint per censuras compelli, ut eant qui ad processiones tenentur ire, § sequenti dicemus.

Quas processiones possunt facere Religiosi sine licentia Ordinarii.

18. Circa processiones privatas monasteriorum, seu Ecclesiarum Regularium, est certum non posse eas facere religiosos, præter quam intra Ecclesiam, ejusque monasterii ambitum, sine licentia Episcopi; sed quod extra monasterium non habent territorium, & Sacra Congregatio non semel declaravit, non licere Regularibus hujusmodi processiones facere extra Ecclesias, & ambitum earum. Bordon. *resolut.* 7. num. 133. Lezana *tom.* 1. c. 12. num. 41. & *tom.* 2. verb. *process.* num. 8. Barbof. *de potestat. Episcop.* alleg. 78. num. 7. Circa quod datur alia declaratio Sacræ Congreg. Episcoporum, & Regularium, & ita 27. Septemb. anno 1604. quæ dicit: *regulares non possunt cum piorum processibus ingredi limites alterius Parochia. sine consensu Parochi*; quæ intelligenda est nisi adsit consuetudo in contrarium; nam consuetudini standum est: præcipue, cum jus commune non contradicat. Villalob. *tom.* 2. tract. 3. § diff. 5. num. 9. Hieron. Rodrig. *in comp. quest. regular.* *resolut.* 118. n. 10. Bordon. *loc. citat.* Vel nisi circa hoc conventus habeat aliquod privilegium. Tamburin. *tom.* 1. *disp.* 15. *quest.* 7. n. 29.

Aliquæ

19. Sed circa id, quod possunt

Regulares in suis Ecclesiis, magnæ difficultates à & parochi: ob quod consultata est Sacra Cardinalium Congregatio, quæ respondit die 2. Julii anno 1620 ut constat ex fideli transumpto authentico sident facienti, quod remissum est Eminentiſſimo Cardinali de Bologna Ludovisio Archiepiscopo, & Principi illius civitatis. Difficultates erant quatuordecim; ad quas ordine sequenti, responderet Sacra Congregatio. § Prima erat si poterant regulares in suis Ecclesiis dies festos, & jejunia populo annuntiare tempore offertorii in Missa, sicut parochi faciunt in suis Ecclesiis? Et respondit: *non prohiberi dies festos & jejunia in suis Ecclesiis nuntiari.* in quo fere non est dubium inter doctores; imo posse Episcopum cogere Regulares, necessitate id exigente, quod in suis Ecclesiis, tempore Missæ majoris, quod populus concurrit, publicent festa, & jejunia, ut à fidelibus observentur: & ita Lusitanæ vidisse practicum testantur tres Lusitani Doctissimi Portel. verb. *Episcopus* n. 7. Barbof. *de jure Ecclesiastic.* lib. 1. cap. 43. num. 150. Emanuel Rodriguez *tom.* 1. *quest. regul.* *quest.* 43. art. 7. § Secunda si poterunt recipere oblata, vulgo, *ofrendas del pueblo* in Missa conventuali, & pacem populo dare? Respondit: *posse, dummodo à perambulatione per Ecclesiam, ac similibus elemosynarum extorsionibus abstineant.* § Tertia, si per Parochiam extra Ecclesiam portare pallium, vel pluviale? Respondit: *non posse.* § Quarta, quando vocantur ad corpus defuncti tumulandum, si debent

bent ire ad Ecclesiam; ubi clerici congregantur, vel ad domum defuncti, vel certe illos debeant in itinere expectare? Respondit: *Debere ad Parochialem Ecclesiam accedere, ubi clerus congregari consuevit.* Sed contrarium est jam consuetudine introductum, cui consuetudini standum est, ut docet Lezana tom. 1. cap. 1. num. 47.

§ Quinta, si possunt celebrare primam Missam, diebus festiuis, antequam parochus in sua parochia Missam celebret? Respondit, *prohiberi non posse, quo minus missa in Ecclesiis regularium celebretur ante missam parochialis Ecclesie.* § Sexta, si possunt in missa publicare præcepta Ordinarii, & admonitiones pro matrimoniis? Respondit: *non posse publicare matrimonia, in quo tace aliam partem concessit.* § Septima, si possunt prædicare in suis Ecclesiis tempore adventus, & quadragesimæ, si in parochiali prædicetur? Respondit, *posse: petita tamen benedictione Episcopi.* § Octava si possunt portare pallium, & stolam, quando processiones sui ordinis extra suas Ecclesias faciunt? Respondit non licere Regularibus huiusmodi processiones facere extra Ecclesias, & ambitum illarum. § Nona, si possunt admittere in suis Ecclesiis mulieres, quæ prima vice post partum, ut prolem Deo offerant, accedunt? Respondit, Regulares non prohiberi in eorum Ecclesiis mulieres post partum ad purificationem admittere.

§ Decima, si quando Religiosus aliquis extra conventum moritur, cui parochus Sacramenta administravit, si poterunt cadaver inde extra-

here, & ad monasterium adducere? Respondit, Regulares extra claustra decedentes, posse ad eorum Ecclesias deferri, etiam parochis inconsultis. Alia non sunt ita necessaria, quæ prætermittimus.

§. III.

An ordinarii possint per censuras regulares exemptos compellere ad ea, in quibus ex jure sunt illis subditi?

20.] Ndubitarum est in aliquibus casibus, posse Episcopos compellere Regulares per censuras ad obediendum; ut in tribus casibus in Tridentino expressis. Primus habetur apud Tridentinum sess. 25. c. 16. ubi concedit Episcopis, ut possint per censuras regulares compellere, ut exeuntibus à religione novitiis, restituant quidquid in ingressu attulerunt. Secundus eadem sessione c. 5. contra moniales clausuram non observantes. Tertius est sess. 12. de observationibus in celebratione missarum, contra celebrantes in Oratoriis privatis, vix alius textus invenitur in jure concedens Ordinariis expresse, ut contra regulares exemptos possint per censuras procedere, licet plurimi alii casus dentur, in quibus subjiciuntur illis; tã in civilibus, quàm in criminalibus: ut sunt omnes de quibus in hoc puncto egimus, & agemus, & alii, quos omitimus. Quæritur ergo modo, an in reliquis casibus, in quibus Regulares subjiciuntur Ordinariis, possint contra

tra

tra inobedientes per censuras procedere, præter tres illos enumeratos.

Senten- 21. Affirmat prima sententia, quæ
tia affir- probatur primò: quia delegata jurif-
mans dictione alicui, ei intelligantur con-
posse E- cessa ea omnia, sine quibus illa exple-
pisco- ri non potest: sed Episcopi non pos-
pum per sunt compescere regulares inobediē-
censuras tes, nisi utatur censuris; ergo censeretur
proce- facultas ad illas, eis concessa in dele-
dere, gatione jurisdictionis in illos. § Secū-
quoties dò: quia jurisdictio contentiosa sem-
potest a- per habet coactionem. *Cap. Pastora-*
liquid *lū, 18. initio de officio deleg. & ibi glos-*
Regula- *sa:* Sed Episcopus vix potest cogere
ribus sine censuris: ergo in facultate illis
impe.a- concessa ad cogendum, conceditur
re. facultas ad censurandum. § Tertiò:
 quia possunt Episcopi per censuras
 compellere Regulares iure ad proces-
 siones, ut multoties declarasse Sacra-
 m Congregationem testatur Sor-
 bus in *compend. privileg. regular. verb.*
processio. Barbol. de *jure Eccl. sistico*
libro 1. cap. 43. numero 163. & 164.
 Et tamen in decreto Concilii supra
 relato, quo illis ad compellendum
 Regulares, ut ad processiones acce-
 dant, facultatem concedit, non dicitur
 per censuras posse id facere: ergo
 idem dicendum est in aliis casibus, in
 quibus eis facultas in regulares cōce-
 ditur, tamen si in eis non exprimitur,
 ut possint procedere ad censuras. Sic
 tenent Salzedo apud Sanchez infra
 citandum, Riccius, & Gemenis apud
 Dianam, de *dubii regular. resol. 76.*
 Bordon. *resolut. 7. n. 9.* Rodriguez *to-*
mo 2. qu. 63. art. 7. in fine, licet opposi-
 tum teneat loco à nobis adducendo,
 Pialetius in *sua praxi Episcop. part. 2.*

cap. 3. num. 52. § delinquentes. Barbofa
loco citat. Garcia *tract. 8. diff. 3. dub. 2.*
punct. 3. n. 18.

22. Sed probabiliorem judicamus
 sententiam negativam, quæ proba-
 tur primò: quia ut refert idem Barbo-
 fa, in *remission. ad Concil. Trident.*
 pluries declaratum est à Sacra Con-
 gregat. non posse Episcopos per cen-
 suras cogere regulares ad processio-
 nes ad quas tenentur accedere: & sic
 de illis declarationibus, quas ipse ad-
 ducit loco pro contraria sententia ci-
 tato, cum non constet authenticè, nō
 multum est curandum. Secundò:
 quia sic manifeste colligitur ex jure
 communi in *cap. Nolentes, de privileg. in*
6. Et licet hoc in jure non esset ex-
 pressum, plura dantur privilegia regu-
 larium, in quibus eis cōceditur, quòd
 non possint excommunicari, suspen-
 di, aut interdicti ab Episcopis, quibus
 standum est quamdiu non revocan-
 tur, per facultatem illis expressè con-
 cessam ad procedendum per censu-
 ras contra illos, quæ nullibi expressa
 reperitur. Dicitur privilegium con-
 cessit Societati Paulus III. anno 1549
 in *Bullar. Societatis fol. 35.* Honorius
 III. Innocentius IV. Urbanus IV.
 Ordini Cisterciensium, Leo X. Ca-
 mandulensibus, Sixtus IV. Fratribus
 Carmelitis, ut habetur in *speculo*
ordinis folio 87. Et plura alia dantur,
 quæ apud citandos auctores videri
 poterunt. § Tertiò: quia quando
 Concilia, vel Pontifices volunt fa-
 cultatem concedere Ordinariis, ut
 possint procedere per censuras cō-
 tra regulares, id expriment, ut in tribus
 casibus numero 20. relatis: ergo in
 reli-

Non
 semper,
 cum E-
 piscopus
 potest
 Regula-
 res co-
 gere, po-
 test cen-
 suras in
 eos ferre,

reliquis ubi non exprimitur talis facultas, illis non conceditur, licet in illos aliquam exercere potestatem concedatur. Ita Lezana tom. 1. cap. 11. num. 14. & tom. 2. verb. exemptio num. 11. & verb. process. num. 2. Sanchez l. 7. de matrimonio disp. 33. num. 23. & tom. 2. consilior. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 28. & in sum. lib. 6. cap. 1. num. 14. Bruno tract. 2. cap. 4. propos. 4 & 5. Cordub. lib. 3. quest. 43. Portel in addition. verb. Episcopus, num. 5. & verb. process. num. 1. Tambur. de jure Abbatum tom. 1. disp. 19. quest. 7. numer. 7. Villalob. part. 2. tract. 35. diff. 5. n. 17. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. n. 44. Verum licet per censuras compelli non possint Regulares ab Episcopis, nisi in casibus sibi à jure expressè concessis: possunt tamen aliis pœnis ad obediendum cogi, juxta cap. 1. de privilegiis in 6. v. g. Ut eant ad processiones, ad quas tenentur ire, possunt Episcopi illos compellere deponendo Superiores, vel contradictores, privando prædicatione verbi Dei, vel etiam pœnis pecuniariis.

In casibus à jure concessis, potest Episcopus Regularem excommunicatum denuntiare.

23. Sed adhuc difficultas est, an licet Episcopus non possit in casibus dictis excommunicare Religiosos, possit eos publicare, denuntiare, vel declarare excommunicatos, ut evitentur casu, quo eos aliquod delictum commississe certo sciat, cui annexa est ex jure, vel ex aliqua Apostolica Bulla excommunicatio ipso facto incurrenda: ut si sciat Regularem Clericum percussisse. Quare non loquimur, quando Religiosus excommunicatus est ab homine; nimirum ab ipso Episcopo in casibus sibi

concessis; quia tunc posse illum publicare excommunicatum, ut alii non communicent cum eo, nulli dubium est: quia qui potest excommunicare, potest etiam denuntiare talem à se excommunicatum, eò quòd judicium ab eo faciendum est, à quo coeptum fuit. l. ubi coeptum, l. si quis potest, ff. de judic. cap. non posuisti 19. de foro compet. Nec etià loquimur in casibus, in quibus Episcopis concessum est à jure, denuntiare censuratum eum, qui à jure latam incurrit censuram, ut in Clementina 1. de privilegiis. ubi conceditur illis denuntiare regulares excommunicatos, qui administrant Sacramenta Extremæ Unctionis, Eucharistiæ, & Matrimonii sine licentia, & absolverit à reservatis censuris à Canone, aut Synodis, aut Conciliis. Loquimur ergo, quando hæc non habent ex jure sibi expressè concessum, ut in casu dicto de percussite Clericum, & similibus.

24. Sunt qui affirmant posse Episcopum in casu dicto excommunicatum denuntiare regularem, qui à jure excommunicatus est; eò quòd minor jurisdictione ad denuntiationem, quam ad excommunicationem requiritur. Unde quamvis non possit excommunicare, potest denuntiare, quem jam excommunicatum invenit. Ita Felinus in cap. potest. num. 3. de re judicata. Henriq. lib. 7. cap. 25. n. 7. Alterius de censuris, tom. 1. disput. 20. lib. 3. cap. 5. sine. Bassæus verb. exempt. num. 7. Rodriguez tom. 2. quest. 63. art. 11. Pialetius in praxi Episcop. norissim. part. 2. cap. 3. §. 6. num. 59. § Alii probabilius cum distinctione

Non potest Episcopus Regularem à jure excommunicatum denuntiare, ut evitentur

re-

respondent, & dicunt non posse Episcopum, nisi quando delictum est publicum, & notorium, ita ut non possit ulla tergiversatione celari. Et quod non possit Episcopus extra causam notorietatis denunciare regularem excommunicatum, probant: quia denuntiatio est actus judicialis prærequirens citationem, ut possit se reus defendere, & causæ cognitionem, quæ proculdubio requirunt superioritatem, ut à iudice competenti fiant: quam non habet Episcopus, nisi expressè illi à Pontifice concedatur, in regulares exemptos. Quod in casu notorietatis delicti possit, ex eo probant: quia tunc nec citatio, nec causæ cognitio requiritur; siquidem in notorijs non est necessaria cognitio judicialis, *cap. 1. de officio delegat. Diana part. 3. tract. 2. resolut. 35. Barbol. de officio Episcop. part. 3. allegat. 105. num. 73. Ugolin. de potest. Episcop. cap. 20. §. 10. num. 1. Lezana tom. 1. cap. 11. n. 15. & tom. 3. verb. exemptio, num. 9. Garcia num. 14. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. num. 45.* § Sed verius iudicamus adhuc in casu, quo delictum esset notorium, non posse talem denuntiationem Episcopum facere: quia actus denuntiationis est actus judicialis, qui solum à iudice competenti, ac proinde à superiori valet exerceri: ergo si Episcopus non potest facere citationem, aut cognitionem causæ, quia sunt judiciales actus, præambuli ad denuntiationem; multo minus poterit actum citationis, qui est principalis, ad quem illi ordinantur; cum non sit major ratio dicendi illum esse iudicem competentem in

actu denuntiationis, & non in alijs præambulis, Peyrinis tom. 1. constit. 2. Sixti IV. §. 10. num. 13, Bordon. tom. 1. resolut. 7. num. 10, Portel. verb. Episcopus, num. 5. & 9, Bruno tract. 2. c. 5. proposit. 6.

§. IV.

An regulares exempti teneantur legibus Diœcesanis, & præceptis ab Episcopis impositis?

25. **S**upponendum est in præsentibus regulares exemptos, non teneri interesse Concilijs Provincialibus, aut Synodis Diœcesanis; at si Parochi sint ad id tenentur, & cogi ad hoc possunt. Hoc ultimum constat ex Concilio Tridentino *sess. 24. de reform. cap. 2.* & ibi Barbol. num. 28 quod etiam alij communiter docent. Primum vero probatur: tum *ex cap. Episcopus. 18. cap. finali 18. quest. 2. §. canonice. cap. nimis. 17. de excessibus Prælatorum.* Tum etiam: quia in Tridentino loco citato additur: *exceptis his, qui capitulis generalibus subduntur.* Quales certè sunt omnes regulares exempti. Tum deinde: quia circa hoc habent Regulares specialia privilegia; ut est illud, quod concessit Eugenius IV. Benedictinis, quod adducit Rodriguez in suo Bullario. & est Bulla 7. §. 2. & Leo X. Camandulensibus Bulla 2. hujus Pontificis apud Cherubinum, §. 26. Tum denique: quia circa hoc dantur plures sacræ Congregationis declarationes: unam adducam, quam refert Barbol. super locum citatum

Aliqua supponuntur ad difficultatis resolutionem.

Tridentini, edit. 26. Augusti anno 1524. quæ sic dicit: *Congregatio Julij censuit regulares, qui subduntur Capitulis generalibus, non posse cogi ab Episcopo ad interessendum Synodo, nisi in casu expresso.* Atque ita sentiunt Barbof. loco citato num. 28. Bordon. resol. 7. n. 5. Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 5. num. 1. Tambur. disput. 24. quest. 3. num. 5. Lezana tom. 1. cap. 11. num. 20. Peyrin. tom. 1. constit. 2. Julij II §. 25. n. 64. & alij communiter. Quibus suppositis.

Senten-
tia asse-
rens re-
gulares
legibus
diœcesis
tene-
ti.

26. Circa quæsitum datur duplex sententia. Prima affirmat regulares quantum ad vim directivam (& sic in conscientia) teneri ad observantiam legum, quæ in Synodo Diœcesana, vel Concilio Provinciali sancuntur, in his, quæ suæ regulari observantiæ non præjudicaverint; non vero quoad vim coactivam: & sic non incurtere pœnas in eis contra non observantes impositas; probatur modo dicto legibus Diœcesanis adstringi: quia pars debet conformari suo toti in his, quæ illi non præjudicant: ergo leges Synodales, quæ ad communem observantiam, & totius populi devotionem, & cleri spectant, obligabunt regulares, qui sunt etiam partes illius Reipublicæ. Unde si in illis indiceretur aliquod jejunium, in aliquo die particulari, tenerentur illud observare regulares, quod à tota civitate observetur, & suæ regulari observantiæ non opponatur. Sic Vasquez 12. tom. disp. 167. cap. 4. num. 32. Sanchez in summ. tom. 1. lib. 4. cap. 15. num. 11. Villalob. tom. 1. tract. 2. dub. 31. num. 4. Becan. in summ. Theolog. part. 2. tract. 3.

cap. 6. quest. 11. num. 3. Lorca de legibus, disput. 25. memb. 4. Rodriguez in summ. part. 1. c. 122. num. 1. à sancto Fausto lib. 1. de statu relig. q. 257.

27. Sed dicendum est: minimè Legibus, aut statutis Diœcesanis, nec ab Episcopo laicis, non adstringuntur regulares religiosos exemptos subjeci decretis contentis in Synodis, aut Concilijs, neque quoad eorum observantiam, nisi quatenus religioso aliquo funguntur officio dependente ab Episcopo; ut Officio Parochi, concionatoris, confessoris, &c. quia tunc in his, quæ talia officia concernunt, dictis legibus subjacent; & consequenter neque particularibus statutis, aut præceptis Episcoporum adstringi, vel ad illas observandas posse compelli. Tres partes habet assertio: & quoad ultimam supposita priori, nulla remanet difficultas, & maximè probat exemptionem regularium à jurisdictione Episcopi, & sic etiam ab eo actu jurisdictionis, qui est legem ferre. Deinde probatur: quia regulares exempti non tenentur parere Episcopis nisi in casibus à jure expressis, cap. 1 de privilegijs in 6. ibi: *Salvis casibus alijs, in quibus jurisdictioni Episcoporum subesse, canonica præcipiant instituta:* sed in jure Canonico nullum est decretum præcipiens exemptos parere legibus, aut præceptis Episcoporum, nisi in duobus casibus positis à Tridentino sess. 25. c. 12. de regular. nimirum, quoad observationem festorum, & censurarum quæ ab Episcopo imponuntur: ergo in alijs minimè tenentur: & sic nec ad jejunia ab Episcopis præcepta erunt obligati: quia Concilium subjiciens illos ordinarijs quoad duo dicta,

dicta, nullam de jejuniis mentionem fecit, in quo eos liberos à tali obligatione iudicat, atque ita tenent Faguin. *decept. 4. Eccles. lib. 1. cap. 7. num. 4. Azor. p. 1. lib. 7. c. 30. q. 2. Pellizzar. n. 64. Bruno, Garcia, Diana, Bordon. locis pro prima parte conclusionis citandis.*

Tenen-
tur regu-
lares ob-
servare
leges Sy-
nodales
concer-
nentes
sua offi-
cia.

28. Secunda vero pars assertio- nis, nimirum quod tenentur obser- vare dec. etia concernentia, quæ spe- ctant ad officia, in quibus ab Episco- po dependent, probatur. Quia diver- so iure censeri non debent, qui eo- dem funguntur officio, *cap. cognovi- mus 12. quæst. 2. cap. Cum in tua. de de- cimis, cap. quia circa, de privilegiis.* Quia dignum est, ut qui similem vitam de- gunt, seu simile habent officium, similem quoque sentiant in legibus disciplinam, *cap. 3. de statu Monachor.* Maximè quia religiosus subditur E- piscopo quoties gerit personam ex- tranei non spectantis ad suam reli- gionem, ut in qui. Barthol. *in l. inter- dum, §. fin. de iudic.* Et post eum De- cius *in cap. tuarum, de privilegiis;* ergo, &c. Cæterum non ob id tenentur pœnis, vel censuris in Synodalibus, vel Concilijs contra transgressores assignatis: quia Ordinarius non po- test pœnis multare regulares delin- quentes, nisi tanquam Sedis Aposto- licæ delegatus, ut patet ex diversis ca- pitibus Tridentini: ubi quoties con- ceditur Episcopis, ut possint vi co- activa procedere contra regulares, hanc facultatem illis tribuunt non ut ordinariis; sed ut delegatis Sedis Apostolicæ: sed Episcopi condendo suas leges in Synodis, vel Concilijs,

seu extra, non procedunt ut delegati; sed ex officio suo, & iure ordinario, ut de se patet: ergo regulares, nec ra- tione officij sui, delinquentes incur- runt pœnas legales Synodorum, Sic Portel. *versu Episcopus, n. 5. Miranda tom, 2. q. 35. art. 11. Sanchez lib. 7. dis- put. 33. n. 22. & 23. Rodrig. tom. 2. q. 64. art. 7. fine.*

29. Prima vero pars, quod abso- lutè regulares exempti non tenentur legibus, aut statutis synodalibus, aut Concilijs Provincialibus latis, proba- tur. In primis rationibus, quibus ter- tiam partem probabimus: maximè quia leges synodales totam auctori- tatem ab Episcopo habent, ut dixi- mus *tom. 3. tract. 11. de legibus, c. 3. n. 31.* Deinde probatur ex dictis *n. 25.* quia ratio quare omnes Clerici vocati ad Synodum vel Concilium teneantur ire, ea in iure assignatur: quia cum te- neantur legibus in eis sancitis, debent notitiam earum capere, & ad alios derivare: ergo cum religiosi non te- neantur ire, signum est non ligari sta- tutis ibi propositis. Et deducitur ex *cap. quam sit necessarium 18. q. 2. & c. 1. de privileg. in 6. & ex Trident. sess. 25. c. 12.* Ubi cum solum præcipiantur observari à regularibus festa, & inter- dicta synodalia, ab alijs legibus, & in- terdictis Synodi exempti, in sua liber- tate relinquuntur, quod eorum ex- emptio ex se, & ex natura sua postula- bat, nisi expressè oppositum in iure de- cernatur, quod nullibi cautum reperit- tur: quare nisi ratione scandali vi- tandi, non tenentur leges in Sy- nodis, vel Concilijs latis, ob-

Religiosi
exempti
absolutè
sunt à le-
gibus
Diece-
sanis
liberi.

Fff 2 ser-

servare. Nec conformitas partium cum toto id expostulat, quod dicebat prima sententia: quia pars heterogenea non debet in omnibus cum toto conformare; sed sufficit, quod in communibus pro toto corpore conformetur. Religiosi autem sunt partes heterogeneæ respectu aliorum, cum quibus in eo communicantibus toti Ecclesiæ obligationibus conformantur; & habent proprias leges, propria onera, & observantias: & sic nil mirum est, quod ab obligationibus Diocesanis eximantur. Sic Glossa in cap. dilectus filius, de officio Ordinarij. Tambur. tom. 1. disput. 24. q. 4. Granados disp. 6. de legibus, sect. 3. n. 18. Suar. lib. 4. c. 20. n. 9. Basil. Legionensis, de matrim. lib. 5. cap. 7. num. 31. Portel. in dub. Regul. verb. lex, num. 1. Lezana tom. 4. verb. leges, numero 27. Zanardus in suo direct. Theolog. part. 2. precept. 4. cap. 10. sine Bruno tract. 2. cap. 3. propus. 5. Diana 1. part. tract. 10. resolut. 11. Hieronymus Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 5. n. 4. Lorca in 1. 2. tom. 2. disp. 25. memb. ultim. Salas de legibus, tract. 14. sect. 4. num. 43. Llamas in method. p. 3. cap. 5. §. 28. sine Bordon. tom. 1. resolut. 7. num. 6. & alij.

Qualiter festa Diocæ-
fana teneantur
regula-
res ob-
servare? 30. Sed in duplici casu diximus
subjici regulares Dominis Episcopis,
ex Trident. sess. 25. cap. 12. nimirum,
quoad observantiam interdicti ab ip-
so impositi, de quo egimus tom. 2.
tract. 10. de censur. cap. 6. num. 30. ubi
etiam diximus ex Clement. 1. de sen-
tent. excommunic. debere illud obser-
vare, sive validum sit, sive non; dum-
modo à Matrice observetur, & quo-

ad observationem festorum Diocæ-
fanorum; ita quod in eis sive intra, si-
ve extra claustra sint, quando in
Diocæsi existunt, debent abstinere ab
operibus servilibus, & Missam audire.
§ At non tenentur ad festa votiva
populorum, tamen ab Episcopo
confirmata: quia Concilium de festis
Diocæsanis indictis ab Episcopis lo-
quitur; non vero de votivis populo-
rum, quæ licet ab Episcopo confir-
mentur, non amittunt suam origina-
lem rationem, nec desinunt esse festa
votiva. Naldus verb. festum, num. 4.
Rodriguez tom. 1. quest. 70. art. 1. Pel-
lizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. num. 61.
Navar. in summ. cap. 22. num. 80. Et
hinc fit non teneri ad festa particu-
laria, etiam ab Episcopo imposita pro
aliqua particulari Parochia, & non
pro toto territorio: quia cum præ-
ceptum Tridentini, quo Regulares ex
empti subduntur Episcopis quoad
observantiam festorum sit odiosum;
non est extendendum, sed restrin-
gendum ad sola festa diocæcana sim-
plici: et dicta, qualia solummodo
sunt, quæ pro tota Diocæsi impo-
nuntur; non quæ ad particularia loca
determinantur. Sic ex sententia alio-
rum, quos consuluit Pellizzar. num.
62. Idem de interdicto, quod non
generaliter pro toto oppido; sed pro
particulari Parochia imponitur, et-
iam si Ecclesia Matrix interdicatur;
quod illud non tenentur observare
Regulares, tenent Rodriguez tom. 2.
questione 168. articulo secundo, Gar-
cia dubio 5. punct. 3. numero secundo.
§ Denique non tenentur ad festa ex
consuetudine vel locorum, vel Ec-
cle-

elefiatum introducta, nisi fuerit generalis, & consensu omnium præscripterit: quia ex vi Tridentini non tenentur; hoc enim solum obligat ad festa ab Episcopo indicta: nec etiam ex vi consuetudinis, quia ut diximus tract. 11. de legibus, cap. 6. num. 3. Consuetudo non obligat nisi dumtaxat illos, qui ad eam consensum præbuerunt. Et datur circa hoc privilegium Eugenij IV. concessum Monachis S. Benedicti in Hispania, ut refert Rodriguez tomo secundo, questione 62. articulo primo. Concedens, quod solum teneantur colere illa festa, quæ ab universali Ecclesia observantur; non vero ea, quæ sunt ex consuetudine particularium locorum.

§. V.

Possintne Ordinarij locorum visitare personas, Ecclesias, Monasteria, Parochias, Confraternitates Regularium exemptorum?

Eccle-
fias, aut
Mona-
stera
Regula-
rium ex-
empto-
rum ne-
quit
Episco-
pus visi-
tare.

31. **I**N primis certissimum est, non posse Episcopos visitare Perlonas, aut Monasteria exempta, nec iis imponere aliquod onus, nec eos examinare, neque in aliquo ad regimen temporale, vel spirituale illorum spectans, se intromittere, ut decisum est, in cap. Nulli Episcoporum, cum sequentibus, 16. questione prima, cap. cognovimus. 10. questione 3. Trident. sess. 25. c. 8. Quod ex omnibus privilegijs exemptionis, manifestè constat, & colligitur. Imò nec potest Ecclesias illorum visitare, tabernaculum Sanctif-

simi Sacramenti invisere, nec Capellas, aut proprias Confraternitates Religionis, nisi rescriptum particulare Papæ ad hoc ostenderit, ut colligitur manifestè ex Trident. sess. 25. c. 20. Ad quod dantur plurimæ declarationes, quas referunt Lezana tom. 1. cap. 11. num. 7. & tom. 2. cap. 15. à num. 27. Rodriguez tom. 1. quest. 36. artic. 4. Peyrin. tom. 1. constitut. Sixti IV. cap. 2. num. 6. Barbof. lib. 1. de jure Ecclesiast. cap. 14. num. 24. nisi in casu, quo Regulares haberent res indecentes, aut prohibitas in suis Ecclesijs permitterent: quia tunc per Concilium Provinciale posset illas visitare, & etiam censuris contra Regulares procedere, secundum quandam declarationem Cardinalium, quam adducit Barbofa circa sessionem 22. ad finem decreti de observandis, & evitandis in celebratione Missarum. Hieronym. Garcia tract. 8. diff. 3. dub. 2. punct. 1. n. 3.

32. Sed objicies, quod Tridentinum sessione 7. capite 8. sic dicit: Locorum Ordinarij Ecclesias quascumque, quomodolibet exemptas, Authoritate Apostolica, singulis annis visitare teneantur. § Responderetur ad hoc, Concilium loqui de Ecclesijs secularibus exemptis, antea habentibus privilegia, ut ab Ordinarijs non visitarentur. Quæ ex vi illius decreti debent ab Ordinarijs visitari. Quod autem de secularibus Ecclesijs modo dicto exemptis loquatur, non vero de Regularibus, constat: Tum, quia sessione 14. capite quinto, de reformatione, sic dicit: Quoad visitationem debere observari Regularium, & suorum monasteriorum, & Ecclesiarum jura, & exemptiones. Tum

Objec-
tio ex
Triden-
tino dis-
solvi:ur.

etiam: quia duo Domini ejusdem rei in solidum esse non possunt: essent autem duo Domini, si Episcopus, & Prælatus Regularis possent eandem Ecclesiam visitare, vel Ecclesia, quæ secundum juris dispositionem est indivisibilis, esset divisa.

Alia ob-
jectio ex
jure, di-
luitur.

33. Sed urgebis, quia jus committit omnes Ecclesias Episcopi gubernationi in cap. decretum 10. questione 1. ibi: *Decretum est, ut omnes Ecclesia, cum dotibus suis, & decimis, & omnibus suis juribus, in Episcopi potestate persistant, atque ad ordinationem suam semper pertineant* Idem habetur cap. Episcopum 10. questione prima. § Respondetur, textum esse intelligendum de Ecclesiis propriis eorum, seu quæ non sunt ab eorum potestate erutæ, ut sunt exemptæ: quia solum loquitur de Ecclesiis Diocesis, quas visitare possunt, & debent. At Ecclesiæ exemptæ, ut sunt Ecclesiæ exemptorum, sunt extra diocesim: *Quia locus exemptus quoad exercendam jurisdictionem per Episcopum, equiparatur loco existenti extra diocesim*, ut loquitur Altamiranus de visitatione, verbo, *propriam diocesim*, n. 48. fol. 22. col. 2.

Qualiter
possint
Episcopi
visitare
Ecclesias
Paro-
chiales,
quibus
Regula-
res inter-
viunt?

34. Imò nec potest Episcopus visitare Ecclesias Parochiales sæcularium subditas Regularibus, quæ administrantur per Parochum Religiosum, nec istum punire potest, etiam in defectibus ad administrationem sui officij pertinentibus; sed in omnibus, & per omnia hi Religiosi Parochi subiecti sunt suis Prælatis, à quibus dictæ Ecclesiæ possunt, & debent visitari. Sic Congregatio Car-

dinalium decrevit, explicans Concilium sessione septima, capite octavo, de reformatione, his verbis; *Congregatio Concilij censuit posse Episcopum visitare quascumque Ecclesias sæculares intra fines sua Diocesis, etiam si ad Regulares pertineant, & ab eis dependant; dum tamen per sæculares eisdem serviantur*. Eodem modo loquitur sacra Congregatio in alia declaratione, quam adducit Barbosa ad caput octavum, sessione 21. Trident. tenoris sequentis: *Per vim hujus decreti licet Episcopo visitare omnes Ecclesias, etiam Regularibus subiectas, dummodo illarum Ministri sint sæculares: ergo quando illarum Ministri non sunt sæculares, sed Regulares, non poterunt ab Episcopis visitari, quia exceptio firmat Regulam in contrarium, quod est inter Doctores communissimum. § Poterunt tamen visitare Ecclesias Parochiales, quæ sunt extra Monasteria, si Ecclesia non sit juncta, vel annexa Monasterio; sed plenè subiecta Episcopo, etiam si religiosus illi interserviat, etiam si præsentatus sit à suo Conventu cum approbatione Episcopi: quem potest etiam punire, non quidem ob delicta personalia, sed ob defectus in officio, illius rationem petere, & de his, quæ ad sacramenta pertinent inquirere; juxta caput decimum quintum, in eos, de privilegijs, in 6. cap. Parochia 16. questione 1. Trident. sess. 7. c. 8. de reformat. & sess. 15. cap. 11. & sess. 6. cap. 3. § Sed notat bene Bellarm. in annotationibus ad cap. 7. sess. 7. de reformat. Quod casu quo delinquat Religiosus in rebus ad suum officium, vel administrationem*

Sacra-

Sacramentorum pertinentibus, illum punire debet Episcopus secundum Regulas suæ Religionis, ac si delictum intra claustra commissum esset. Notat etiam Tamburin. tom. 3. *disputatione 5. questione 11. num. 50.* Barbo- ta in *pastoral. allegatione 74. num. 18. & 20.* Quod non solum Regularis, de quo loquimur, subjicitur Episcopo in pertinentibus ad sacramentorum administrationem; sed etiam in concernentibus illa, v. g. qua reverentia Sanctissimum Sacramentum custodiatur, qua decentia altaria sint disposita, qualiter tractentur ornamenta, &c.

Qualiter Episcopus possit visitare Ecclesias Regularium, quibus sæculares inferviunt.

35. Possunt etiam visitare quascumque Ecclesias, quamvis conventibus sint annexæ, si per sæculares Parochos administrantur, & præcipere totum concernens ad administrationem Sacramentorum, vel quomodo libet pertinens ad dictas Ecclesias, tam in spiritualibus, quam in temporalibus. Trident. *sess. 7. cap. 7. & 8. de reform. & sess. 25. cap. 11. de Regular.* Talis potestas extenditur secundum diversas declarationes Cardinalium, quas afferunt Bellarmin. & Barbof. *ad cap. 7. sess. 7. Concilij*, ad Ecclesias Parochiales subditas conventui, qui est caput Religionis, nisi cum Monasterio sint incorporatæ, vel in illis habeat Generalis jurisdictionem quasi Episcopalem; vel denique per Religiosos eis inferviatur. Excipiuntur autem Ecclesiæ, & Parochiæ Conventibus subjectæ, quæ nullius sunt Diocesis, ut est Abbatia de Parrazes, & Ecclesia oppidi del Escorial, & plures

aliæ in Hispania, quia istæ omnino exemptæ sunt ab Ordinatorum visitatione, & solum per Priores dictorum Monasteriorum, vel ejus ministros visitari possunt. Tum ob plura privilegia Lucij III. Gregorij Magni, quæ circa hoc refert Hieronymus Rodriguez *resolut. 13. num. 15.* Tum ob plures declarationes sacræ Congregationis, quas ad longum referunt Bellarmin. & Barbof. *locis citatis*, & hic ultimus *de jure Ecclesiæ. l. primo. c. 14. numero 24. in collect. Bullarum Apostolicæ. extra jus collect. 4. verb. Abbatia, numero 4.* & affert plures alios.

36. Possunt etiam Episcopi visitare Confraternitates sæcularium fundatas in Monasterijs exemptis; sed non illarum Capellas, vel altaria. Trident. *sess. 22. cap. 8.* quamvis altaria, vel Capellæ per Confratres sint extructæ, nisi in iis, quæ concernunt administrationem Confraternitatis. Barbof. *ad cap. 8. sess. 7. num. 4.* Naldus *verb. Episcopus, num. 20.* nisi ex consuetudine habuerit, ut etiam altaria, vel Capellas visitet. Bordon. *resolut. 7. num. 97.* Lezana *tom. 2. cap. 15. num. 27.* Sed Confraternitates proprias Ordinis, etiam si sæculares ad illas concurrant; ut Confraternitates Rosarij, Scapularis B. Mariæ de Monte Carmeli, Corrigiæ, &c. visitare non possunt, *ut num. 31. dicebamus.* § Sed si Confraternitatum, quas diximus visitare posse Episcopos, fuerit Religiosus Præfectus, hunc visitare non poterit Episcopus, ob privilegium Gregorij XIII, quod refert Garcia

cia tract. 8. diff. 3. dub. 2. punct. 3. num. 11. Et contra hoc jus privatum, live privilegium Regularium, nulla Ordinarij consuetudo in contrarium potest prevalere. Clement. *Quia contingit, de religios. domibus.* Et declaratum esse à sacra Congregat. Episcop. & Regular. negotiis preposita anno 1615. 17. Julij, & anno 1622. die 10. Julij, testatur Barbosa *de jure Ecclesiast. lib. 1. c. 14. n. 30. & in pastoral. lib. 3. allegat. 75. à num. 2.*

Sententia affirmans posse Episcopos visitare clausuram Monialium exemptarum.

37. Restat modo aliquas resolvere difficultates. Prima est: an possint Episcopi visitare clausuram Monialium exemptarum, ad illam conservandam, vel restituendam? In qua difficultate datur duplex sententia: prima affirmativa, quæ probatur primo ex Tridentino, cui consonat constitutio Pij V. *Circa pastoralis.* Et alia Gregorij XIII. *Deo sacris.* Dicit ergo Concilium *sess. 25. cap. 5. de Regular. Bonifacij Octavi Constitutionem, quæ incipit: Periculoso* (& habetur de statu Monachorum in 6.) *renovans sancta synodus, universis Episcopis sub obestatione divini judicij, & interminatione maledictionis aeternæ, præcipit, ut in omnibus Monasteriis, sibi subjectis, Ordinaria; in alijs vero Sedis Apostolicæ Auctoritate clausuram sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est conservari maxime procurer, &c.* Ubi ponderant Authores hujus sententiæ, verba illa: *in alijs vero, &c.* in quo denotat Concilium, quod talis cura de jure ordinatio convenit Episcopis, in Monasterijs sibi subjectis: in alijs vero sibi non subjectis, sed exemptis; ut Sedis Apostolicæ Dele-

gatis. § Secundo ex diversis, & pluribus declarationibus Cardin. Congregat. Concilij, quas afferunt, & ponderant Authores statim citandi, quia ad Concilij mentem declarandam maximam auctoritatem habent. § Tertio ex Constitutione Gregorij XV. *Inscrutabilis* edita anno 1622. & est Bulla 18. hujus Pontificis in 4. tom. Bullarj, ex qua id manifestè colligitur, atque ita tenent Zerola in *praxi Episcop. in 2. edition. parte prima, verb. Moniales, ad 4. quest.* Galetus in *Margarit. casuum conscientia verb. clausura, numero primo,* Gavantus in *manual. verb. Monial. claus. à n. 57.* Barbosa *de Officio, & potestate Episcopi, allegat. 102. à n. 7.* Lezana *tomo secundo, verb. Episcopus, numero decimo quarto.* Unde infert posse Episcopum visitare clausuram Monialium, etiam si alias visitata nunquam fuerit, toties quoties expedire judicaverit: nec ab ipsis Regularibus posse impediri: quominus ingredi queat earum Monasteria, & interrogare Moniales, de pertinentibus ad dictam clausuram.

38. Sed negativè respondendum est. Primo: qui in *cap. periculoso*, quod citat Concilium, manifestè talis cura circa clausuram Monialium exemptarum, quæ sunt Regularibus subjectæ, Prælati illarum conceditur: quod non fuit revocatum in Concilio Tridentino; sed potius innovatum, ut constat ex ejus verbis. Quare per illa *in alijs vero, &c.* intelliguntur alia Monasteria exempta, tamen Regularibus minimè subjecta, sed sub immediata jurisdictione Sedis Apostolicæ posita, ut ex dicto *cap. periculoso*

Minimè potest Episcopus, Monialium exemptarum clausuram visitare.

so manifestè constat, ubi dicitur: In Monasteriis Monialium sive Ordinario vere subjectis ordinariis; sive in iis, quæ ad Romanam spectant Ecclesiam, Sedis Apostolica auctoritate, &c. Quod etiam expressè dixit Pius V. in suo motu proprio, Circa pastoralis. Quare eodem modo intelligendum est Tridentinum, renovans caput illud Periculoso, ac intelligitur ipsum caput, quod Concilium renovat, & confirmat: quia Constitutio renovans, aut interpretans, intelligi debet juxta illam, quam revocat, & interpretatur, ut multis probat Sanchez lib. 7. de matrim. disputat. 4. num. 21. Et eodem modo interpretari poterimus declarationes Cardinalium, quæ adducuntur à contrariâ parte. § Secundò probatur ex immemorabili consuetudine, maxime in Hispania adhuc post Concilium introducta, & observata (quæ est optima legum interpret.) In qua nunquam audivimus, nec vidimus oppositum practicari. Unde declarationes in contrarium adductæ, intelligi poterunt de locis, ubi non vigerit consuetudo in contrarium, per plures annos frequentata, videntibus, & non contradicentibus Ordinariis. Præterea dici poterat dictas declarationes suspensas, vel non receptas fuisse in Hispania, sicut de motu illo Gregorii XV. statim dicemus. Sic Miranda de sacris Monialibus, quest. 2. art. 14. num. 3. Llamas in method. curation. in appendic. quam ponit in tom. 7. num. 55. Pellizzar. tr. 10. cap. 51. sect. 1. num. 6. Bruno Cassing. tract. 2. cap. 3. propos. 4. Navar. comment. 4. de regul. num. 60.

Sanchez in decalog. lib. 6. cap. 15. num. 21. Bonacin. appendic. de clausur. quest. 1. punct. 6. & alii.

39. Ad illam Constitutionem Gregorii XV. dicimus non fuisse in Hispania receptam, sed pro Hispania suspensam fuisse, ut testatur Lezana loco citato, & tom. 1. part. 1. cap. 19. num. 35. Portel. tom. 2. part. 2. casu 13. Garcia tom. 1. difficult. 3. dub. 2. punct. 3. num. 16. Pro quo nota, quod in dicta Constitutione, quatuor inter alia dicebantur. Primum, quod non possent Regulares mittere pro confessario ordinario, vel extraordinario suarum monialium eum, qui non esset ab ordinario approbatus. Secundum: quod procuratores, & ministri conventus monialium tenerentur rationem reddere Episcopis reddituum, & aliorum bonorum temporalium, & consumptionis eorum, & expensarum. Tertium, quod Episcopus possit monere superiorem, ut auferat à Conventu Monialium confessorem, procuratorem, vel alium ministrum: & si Prelatus non faciat, possit Episcopus eos amovere. Quartum, ut possit assistere electionibus Abbatissarum, & Priorissarum, & in eis præsidere. Insuper ea, quæ pro contraria sententia referuntur in hujusmodi motu proprio continebantur. Cujus constitutionis plures Cardinalium declarationes de mandato Urbani VIII. anno 1623. prodierunt. Quarum aliquas refert Riccius in decisione Curie Neapolitanæ decis. 244 post num. 12. part. 4. & ex illo Barbosa, & Lezana locis citatis. Sed nec talis motus proprius, nec illius declara-

Constitutio
Greg. XV. est
pro regnis
Hispaniæ
suspensa.

Ggg

tio-

tionem in Hispania fuerunt recepta; sed ab Urbano VIII. pro Hispania suspensa: quia ex communi consensu religionum in unum congregatarum supplicatum est Apostolicæ Sedi, illi inconuenientia maxima emergentia ex ipsis exponentium. Ob idque iussa Urbani VIII. pro Regnis Hispaniæ fuisse suspensa, ut constat ex breui Nuntii Apostolici tunc temporis existentis, & postea Eminentissimi Cardinalis Sacchetti 21. Aprilis anno 1625.

Duplex
modus,
quo po-
test pro-
cedere
difficul-
tas expli-
catur.

40. Secunda difficultas est, an possint Episcopi visitare testamenta, & illorum reddere rationem teneantur Regulares, quando Monasteria eorum, hæredes relinquuntur universales: An Religiosi exempti quando sunt testamentarii sive executores testamenti, teneantur reddere rationem Episcopis, diximus *supra tract. 15. cap. 7. num. 85*. Modo inquirimus de testamentis, in quibus relinquuntur hæredes: quod bifariam potest contingere. Primò, quando testator relinquit pro hærede Monasterium, absque aliquo onere; vel si onus aliquod relinquit, cui debeat satisfieri intra idem Monasterium: ut si tot Missas, tot anniversaria perpetua in tali Monasterio celebranda, pro onere relinquat. Potest quæri, an Episcopus possit hoc testamentum visitare, & inquirere, an dicta onera executioni mandentur? Secundò: quando hæres relinquatur Monasterium, cum onere extra illud aliquid exequendi, ut si tot legata secularibus relinquat solvenda, vel quotannis tot ducatos tali, vel tali tribuen-

dos? In utroque casu posse Episcopum visitare testamenta, videtur probari primò ex pluribus textibus, quos adducit Franciscus Carpius de executoribus, & commissariis testamentorum. In quibus jus Canonicum, & Civile tribuunt facultatem Ordinariis, ut cognoscant de ultimis voluntatibus, & testamentis: & hoc absolutè, non excludendo casum, quòd hæredes sunt ipsi Regulares. § Secundò: quia in Tridentino *sessione 22. capite 8. de reformation.* tribuitur facultas Episcopis visitandi Hospitalia, Confraternitates, & omnia legata pia, sine eo, quòd distinguat, si sunt, vel non, hæredes Monasteria; & hoc cum clausula: *Non obstante quacumque immemorabili consuetudine, statuto, vel privilegio in contrarium.* Quæ rationes urgentiores sunt, quando Monasterium hæres relinquitur, cum onere aliquid extra exequendi. Quod sic tertio probari potest: quia licet bona Conventus exempti, exempta sint à jurisdictione, & visitatione Episcopi; nihilominus legata testamentorum, quæ sunt diversis personis Ecclesiasticis, aut secularibus, exempta non sunt; sed cadunt sub jurisdictione Episcopi: ergo dato, quòd hic non possit illa testamenta visitare, in quibus hæres relinquatur Monasterium, absque onere aliquid extra exequendi; bene tamen illa, in quibus hæres instituitur sub conditione solvendi aliquid extra Monasterium: aliter non possent creditores sibi debita acquirere, neque esset quomodo cogi posset

set Monasterium ad solvendum, si onera assignata solvere recusaret. Hæc certe probabilem hanc secundam partem relinquunt; sed neminem vidi pro illa.

Visitare non possunt Episcopi testamenta in quibus Regulares relinquuntur hæredes.

41. Sed negativè respondendum est in utroque casu. Primò propter diversa privilegia concessa regularibus, quæ referi Tambur. tom. 1. disp. 15. quest. 4. quæ licet circa hoc expressè non loquantur, nihilominus continent universalia, quæ omnia comprehendunt. Cæterùm aliis prætermisissis duo universalissima proponemus. Primum est Eugenii IV. concessum Monachis S. Benedicti, ubi inter alia dicit: *Jura, jurisdictiones, prædia, possessiones quaslibet, & bona quacumque, quæ in presenti sunt, & in futurum erunt aggregata, & unita Religioni perpetuo eximimus, & totaliter liberamus.* Quæ ultima verba, ut bene docet Tambur. disput. 15. quest. 4. nu. final. liberant Religionem à jurisdictione Episcopi, in omnibus; quæ expressè non fuerint in oppositum declarata, uti non est casus noster, cum non detur jus, aut Bulla, quæ expressè dicat posse Episcopum testamenta, in quibus Monasteria relinquuntur hæredes, visitare, aut curare, ut oneribus assignatis intra vel extra Monasterium satisfaciant. § Secundum est Sixti V. post Tridentinum concessum Clericis Regularibus Sacræ Congregationis de Somascha anno 1585. quod in 2. tom. Bullar. reperitur, & est in Ordine Bulla 4. ubi liberat: *Religionis bona tam mobilia, quàm immobilia, res tam sacras, & Religiosas,*

quam profanas ubique existentes ab omni jurisdictione, potestate, dominio, superioritate, subjectione, visitatione, correctione quorumcumque Ordinariorum, & aliorum judicum Ecclesiasticorum. Non obstantibus quibuscumque Constitutionibus Apostolicis, & Conciliis generalibus, & Provincialibus editis, &c. Ex in hoc privilegio illa clausula non reperitur: *Quatenus non contrariantur Concilio Tridentino*: per quod, esto hæc resolutio esset contra Tridentinum, quod minime est, censeretur Tridentinum quoad hoc revocatum, ut latè probat, & eruditè Franciscus Maria Samuelius tom. 1. de elect. Canon. tract. 1. controvers. 11. numer. 9. & 10. ex Dominicana familia Doctissimus Magister. § Secundò probatur assertio ex decisione Rotæ, & sententia lata ab ipsa circa litem, quæ de hac materia exorta fuit in Diocesi de Huesca inter Patres Societatis, & Ordinarium, quam ponderat Hieronymus Garcia tom. 1. Politica Regular. tract. 8. difficult. 3. dub. 4. punct. 2. num. 8. quem solum vidimus hanc quæstionem excitasse, & huic nostræ assertioni adhæsisse.

42. Ad primum pro contraria sententia dicimus, quod textus in contrarium adducti solum probant, quod possint Episcopi de jure communi: sed contra hoc dantur privilegia recensita Regularium. § Ad secundum dicimus Concilium expressè loqui de Hospitalibus, Collegiis, &c. Laicorum, & sic illud dicere tantum respectu laicorum, ut notat Barbosa in remissionali ad dictum

locum Concilii. § Ad tertium dicimus, quod hoc ipso, quod hæres instituat Monasterium, omnia bona defuncti transeant in jus illius: unde etiam legata, quæ unum corpus cum aliis bonis faciunt, in dominium transeunt Monasterii, quamvis cum onere, hoc vel illud solvendis: id enim trahit secum hæres institutio; quæ diffinitur: *quod est successio in universum jus defuncti*. Cum ergo dicta legata sint inter Monasterii bona computata, & bona Monasterii, *quacumque sint*, sint exempta à jurisdictione, & visitatione Episcopi, ut dicunt privilegia supra relata; non poterunt circa illa Ordinarii se intromittere, nec super hoc regulares perturbare: qui si onera extra debita solvere recusent; ad hoc dantur Prælati Superiores intra Religionem; & extra Nuntius, & Papa, à quibus compelli possunt, ut solvant.

§. VI.

Qualiter in causis criminalibus dependant Religiosi exempti ab Ordinariis?

Episcopi nullum actum jurisdictionis in Regularibus exemptos valent exercere. 43. Circa quod certissime statuedum est, non posse Episcopos absolute, nisi in casibus in jure expressè illis concessis, procedere aliquo modo contra Religiosos exemptos formando contra eos processum, citando, examinando eorum mores, & vitam. Tum, ob eorum exemptionem, quæ præcipue in hoc elucere debet. Tum etiam, quia Ponti-

fices id in specie multoties Regularibus concessi: e: ut Clemens IV. in Bulla, quæ affertur in libro intitulo *Monumenta Ordinum*, in 1. edition. fol. 57. & in 2. fol. 141. concess. 345. & est 4. in *Ordine Bullar.* Cherubin, & Sixt. IV. in Bull. quæ dicitur *mare magnum*, & est 33. in Bullar. Rodriguez, & Cherubin. ubi sub gravissimis penis, & censuris ipso facto incurrendis, prohibent ne Ordinarii se intromittant in causis Religiosorum, neque eos citare posse, aut contra ipsos formare processum, aliumve actum jurisdictionis exercere, præter ea, quæ eis in jure conceduntur, permittunt, irritum, & inane reddendo, quidquid in oppositum facere attentaverint. Emanuel Rodriguez tom. 2. qu. 63. art. 3. Hieronym. Rodriguez resol. 63. num. 17. Sanchez consil. tom. 2. lib. 6. c. 9. dub. 2. num. 25. Garcia tr. 8. difficult. 3. dub. 1. punct. 1. num. 2. Lezan. tom. 2. verb. *causa judicialis*, nu. 15. & verbo *Episcopus*, num. 8. qui addit hoc procedere etiam in casu, quo id prætenderent facere: eod quod Prælati Regularis essent negligentes in subditorum punitione. Unde si Prælati Regularis sit negligens in exemptorum correctione, non devolvitur potestas corrigendi ad Episcopum, qui in illos nullam habet jurisdictionem; sed ad Prælatum, qui Superior est illo Prælati Regulari, uti ex Glof. in c. gravi, de *Officio Ordinarii*, versus *corrigere*, & Panormit. ibi num. 6. docet Sanch. num. 26. & Henriquez lib. 7. de *Indulgent.* cap. 25. num. 4. qui nu. 5. & Sanchez num. 27. bene addunt, quod si Ordinarius tenet procedere con-

contra exemptos in quavis causa habili, vel inhabili, processus, & sententia inde sequuta sunt ipso jure irrita, & nullum parant præjudicium, nullumque effectum operantur. Verum tamen est, quod juxta *cap. quanto de Officio Ordinarii, & Clement. unic. de testament.* possunt negligentiam Superiorum supplere, apostatas, & fugitivos comprehendendo, ut ad Superiores remittant, & si ab eis longè distent, monendo illos, ut redeant ad Religionem, & suis se Prælaris præsentent, & si noluerint parere eos incarcerando, & pœnis condignis, in jure pro apostatis assignatis, puniendo. *Mirand. in manual. tom. 1. quest. 51. art. 3. Barbof. in Pastoral. part. 3. alleg. 105. à num. 14. & de jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 11. n. 61. Lezan. tom. 1. c. 16. n. 17. Garcia n. 3.*

Obje- 44. Sed objicies, quod Innocen-
ctio cõ- tius IV. in Concilio Lugdunensi, ut
tra dicta habetur in *c. volentes, de privilegiis in 6*
ex Con- statui, quod quacumque ratione exem-
cilio pti gaudeant libertate, nihilominus ra-
Lugdu- tione delicti, sive contractus, aut rei, de
nenti, & qua contra ipsos agitur, licet possunt
Trident. coram Ordinariis conveniri, & illi quo-
ad hoc suam in ipsos jurisdictionem, pro-
ut jus exigat, exercere: ergo ratione de-
licti, aut contractus, aut rei de qua
contra ipsum agitur, potest Religio-
sus exemptus coram Ordinario loco-
rum conveniri, & hic contra illum
suam jurisdictionem exercere, § Nec
valet dicere huic decreto derogatum
esse per plura, & diversa privilegia
concessa post illud Regularibus, qui-
bus conceditur jus, ut nec ratione
contractus, nec ratione delicti, aut

rei de qua agitur, possint ab Ordina-
riis molestari. Nam licet hoc ita esset,
tamen Concilium Tridentinum *sess.*
7. cap. 14. dictam Constitutionem
innovavit, ait enim: *In exemptorum*
causis Constitutio Innocentii IV. qua in-
cipit; Volentes, in Generali Concilio Lug-
dunensi edita, servetur: quam Sancta
Synodus innovandam esse censuit, & in-
novat, revocat quoad hoc omnia pri-
vilegia per clausulam non obstanti-
bus, &c.

45. Respondetur, nec Concilium
Lugdunense, neque Tridentinum, a-
liquid contra Regulares, saltem intra
claustra degentes decernere (quid
verò de illis, qui vel extra claustra vi-
vunt, vel viventes intra, extra delin-
quunt, sentiendum sit, dicemus po-
stea.) Nam in primis idem Innocen-
tius IV. in Bulla, quæ incipit: *Cum olim*
duxerimus, data Perusii 15. Kalendas
Octobris, Pontificatus sui anno 10.
interrogationi Fratrum Minorum,
An in decreto à sua sanctitate edito, ipsi
comprehenderentur? Respondit: mini-
me fore comprehensos, nec tale decretum
aliquod præjudicium immunitatibus eo-
rum, & exemptionibus inferre posse; sed
eam in sua vi, & robore reliquisse. Quod
etiam Ordini Cisterciensium con-
cessit in Bulla, quæ incipit: *Cum nuper:*
& Pius V. in Bulla: *Esse mendicantium,*
quæ est Mare magnum Prædicato-
rum, confirmata in specie ab Urba-
no VIII. in Bulla, quæ incipit: *In ple-*
nitudine. Igitur inter alia inquit Pius
V. *Nos vobis, ut occasione Constitutionis*
hujusmodi (loquitur de illa Innocen-
tii IV. de quâ modo agimus) nullum
libertatibus, & immunitatibus, privilegio

Solvitur
præce-
dens ob-
jectio.

& Indulgentiis à Sede Apostolica Vobis & Ordini vestro concessis, vel imposte- rum concedendis præjudicium generetur, Authoritate presentium indulgemus, decernentes vos, seu personas vestri Ordinis in prædictis casibus Ordinariis ipsis minimè subjacere. Insuper Martinus V. per Bullam emanatam in favorem Prædicatorum, quæ habetur in *Compend. priv. mendic. verb. exemptio*, & idem Martinus V. in alia Bulla pro Minoribus, quæ incipit: *Inter cæteros*, sic ait: Ita quod nec ratione delicti commisi, vel iniuri contractus, aut rei sitæ posita, vel existentis extra loca vestra exempta, positis coram eis (non obstante Constitutione felicis record. Innocentii Papa IV. prædecessoris nostri edita in contrarium) impeti, molestari, seu quomodolibet conveniri. § Tridentinum verò loquitur de his, qui extra claustra degunt, & de casu quò Prælati super delictis subditorum admoniti, negligentes sunt in eorum punitione, ut in dicta Bulla Pii V. *Est mendicantium*, §. 26. expressè dicitur. Maneat ergo huiusmodi correctiones, & delictorum cognitionem, non spectare ad Episcopum, sed ad Prælatum Regularem: ut constat ex cap. *Grave gerimus*, de Officio Ordinarii. Ubi Pontifex Episcopum corrigit, eò quod quasdam sententias, etiam in vi suarum litterarum, adversus quosdam Regulares tulerat, etiam si eorumdem Abbas paratus esset illos corrigere. Et Paulus V. Bulla concessa Congregationi Faliensium, ut habetur in compendio privilegiorum, verbo *exemptio*, §. 3. sic dicit: Quod si Archiepiscopi,

Episcopi, Ordinarii, Vicarii, Judices, Officiales, &c. etiam ratione delicti, vel contractus, vel de re, de qua ageretur prædictas personas exemptas, videlicet personas utriusque sexus illius Congregationis in aliquo perturbare præsumpserint, ipso facto excommunicati sint; nec possint absolvi nisi à Romano Pontifice, & in articulo mortis; & quidquid attentatum fuerit in contrarium, irritum, & inane declaratur.

46. Sed licet hæc ita sint, in duobus casibus datur per jus Tridentini facultas Ordinariis procedendi contra Regulares exemptos. Primò contra eos, qui extra claustra degentes delinquant. Secundò contra eos, qui degentes intra claustra, extra illa cum scandalo populi notorio delinquant. Primus habetur sessione 6. *de reformat. cap. 3.* ubi dicitur: nemo Regularis, extra Monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegiorum prætextu, turis censeatur, quominus si deliquerit, ab Ordinatio loci, tanquam ad hoc à Sede Apostolica delegato, secundum Canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat. § Secundus habetur sessione 25. *capite 14.* per hæc verba: Regularis non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo Superiore, intra tempus ab Episcopo præfixendum severe puniatur, ac de punitione Superior ille Episcopum certiore faciat; sin minus à suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo pu-

Duplici
caus
propo-
nitur ex
Triden-
tino, in
quorum
unoquo-
que Re-
gularis
exempti
Episco-
pis sub-
jiciuntur.

puniri possit. §. Verumtamen, quia aliqui Superiores admoniti de delictis subditorum intra Dioccesim commissis, eos extra Episcoporum Dioccesim ex industria impunitos transmittant, Clemens VIII. in Motu proprio anno 1596. edito incipiente: *Suscepti oneris*, qui est Bulla 39. inter Bullas hujus Pontificis, præcipit omnibus, & singulis Superioribus cujuscumque Ordinis in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub interminatione indignationis Apostolicæ, ac privationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis, ut prædictum decretum, in omnibus, & per omnia exequantur; Porro si subditum impunitum ad alia suorum Ordinum loca extra Episcopi Dioccesim Superior transmiserit, decernit, ut hic instante Episcopo intra terminum ab eo præfigendam, & sub eisdem pœnis, nec non privationis activæ vocis, & passivæ ipso facto incurrendis; quarum dispensationem Sedi Apostolicæ reservavit, ipsum delinquentem à loco in quem transmissus fuit, revocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc facere prætermiserit, statuit ut Ordinarius loci, ad quem delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab ipso Ordinario loci, unde transivit, similiter requisitus, vel alias de illius delicto informatus, tanquam Apostolicæ Sedis delegatus prædictum Concilii decretum omnino exequi, & in Regularem delinquentem severe animadvertere possit, & de-

beat. § Sed hoc decretum Clementis VIII. solum procedit, quando Superior Religiosi delinquentis notorie, in alium locum eum transmittit, ut impunitus remaneat: secus verò si transmittat illum vel in pœnam delicti, vel ut ab occasionibus retrahat, vel ut decentius, & commodius eum punire valeat. Peyrin. tom. 1. privileg. in Constitut. 2. Sixti IV. §. 11. numero 69. Lezana tom. 1. cap. 16. numero 17. Rodriguez tome 2. questione 2. artic. 6.

47. Sed circa præfata Concilii decreta notandum est primò circa primum non dici degere extra claustra Religiosum, qui causa Prædicationis, Confessionis, aut alterius negotii ad tempus, & non permanenter extra Monasterium moratur: quia Concilium non dicit *existens*, sed *degens*. Degere autem denotat existentiam permanentem, non brevem, & transeuntem. Hinc inferunt Peyrin. §. 17. num. 12. Lezana num. 10. in fin. quod comprehendantur quidem sub primo decreto, Regulares illi, qui ad longum tempus degunt extra Monasterium, habentque extra illud quasi domicilium ex aliquo particulari indulto, & non subjiciuntur communi correctioni, & visitationi Prælatorum sui Ordinis, sed vacantes studiis, vel aliis negotiis, etiam si domicilium ob id per multum temporis extra habeant, non subjiciuntur correctioni Ordinatorum, si degunt in aliquo Conventu alterius Ordinis: quia Tridentinum solum dicit: *extra Monasterium degentes*. Quæ dispositio cū

fit odiosa, utpote exemptioni Regularium adversa, amplianda non est: sed restringenda ad eos, qui extra Monasterium quodcumque degunt, excludendo eos, qui degunt intra Monasterium, tametsi alterius Ordinis proprium. Bordon. *resolut.* 7. n. 58 Pellizzar. *tract.* 8. *cap.* 6. *sect.* 1. num. 9. Qui verò in grangiis, vel in aliis partibus dependentibus à Monasterio pro servitio Religionis existunt, non subsunt correctioni Episcoporum, eò quòd grangiæ sunt quasi partes Monasterii, & membra ab illo dependentia: fruunturque proinde privilegiis Monasterii, *cap. recolentes*, §. *Monasterium, de statu monachorum*, & sic etiam qui in grangiis, in quibus resident, delinquant, in ra Monasterium delinquere censentur. Tambur. *disp.* 1. §. *quæst.* 7. num. 9. Sanchez *confil.* tom. 2. lib. 8. *cap.* 9. *dub.* 2. num. 4. Barbof. *ad cap.* 3. *sess.* 6. Trident. nu. 5. Bellarmin. *in annotat.* ad idem Concil. *sess.* 7. *cap.* 14. ubi declarationem Cardinalium circa hoc adducit.

Non extenditur jurisdictione Episcopi ad Regulares, de licentia Superiorum, extra Monasteria degentes.

48. Sed difficultas est inter Auctores, an jurisdictione Episcopi ad visitandum, vel puniendum Regulares, qui extra monasterium degunt, extendatur ad illos, qui etiam per multum tempus de licentia Superiorum suorum, extra claustra vivunt: ut si ad erectionem novi monasterii, duo aut tres Fratres absque observantia Regulari, pro directione operis ibi existunt, sine eo, quod sub aliquo Superiore vivant conventualiter? Plures sunt, qui hoc asserunt ob diversas declarationes sacre Congregationis, & decisiones Rotæ, quas adducunt: Sic

Tambur. *loco citato*, num. 7. Barbof. *in Pastor. allegat.* 105. num. 16. Navar. *in lucern. Regular. verbo delinquens*, num. 10. Garcia *tract.* 8. *difficult.* 3. *dub.* 1. *punct.* 1. num. 4. *in fine*. Lezana *verb. Episcopus*, num. 24. retractans, quòd loco pro nobis adducendo, tenuerat. § Sed negativè respondendum est: nam monachus, qui delicta sui Superioris degit extra monasterium, intra illud censetur habitare, *cap. ex rescripto, de iurejurando*. Tum etiam: quia æquum non est, ut qui à suo Superiore vocari, visitari, & puniri potest, alteri extraordinario iudici subdatur. Lezana *tom.* 1. c. 11. num. 8. Sylvester *verb. Relig.* 3. *quæst.* 19. *diç.* 2. Sanchez *dub.* 2. num. 4. Zepedes *de exempt.* *dub.* 241. num. 3. Pellizzar. num. 9. Peyrin. §. 11. num. 22. Bordó. *resolut.* 7. num. 56. Henriquez *lib.* 7. *de Indulgent.* *cap.* 24. num. 2. *in comment. littera O, & cap.* 25. num. 11. & hinc inferunt Sanchez, & Henriquez, quòd, qui de licentia Superiorum inservit alicui Ecclesiæ, non potest visitari, aut puniri ab Episcopo. Quare in prædicto decreto Concilii comprehenduntur, qui sine debita licentia extra monasterium degunt: vel certè illi, qui etiam cum licentia ita procul à claustris distant, ut nec visitari, nec nisi post longissimum tempus à suis Superioribus possint puniri; de quibus etiam intelligendas esse declarationes nostræ responsioni contrarias aliqui ex nostris dicunt.

49. Circa secundum decretum Concilii notandum est secundò: quòd si delinquens fuerit Prælati, non potest Episcopus ex vi decreti Concilii

Regula-
res ex-
emptos.
Episco-
pis in ali-
quo casu
subji-
ciens.

Concilii instare apud Provinciale pro illius correctione; neque si Provincialis omittat eam, poterit Ordinarius se in hoc intromittere: quia facultas procedendi contra Regulares delinquentes cum sit odiosa, non debet nisi ad casus in jure expressos extendi. In quo cum solum detur jurisdictio Episcopis quoad presentem casum, in Religiosos, non debet extendi ad Prælatos: quia nomine Religiosi in odiosis, non venit Prælati, sicut nec nomine monachi Abbas, teste Naldo, *verb. Abbas, numer. 1. Diana 3. parte, tractatu 2. resolut. 48. versu nota tertio*. Quare sic declarasse sacram Congregationem refert Alphonsus de Leon *recollet. 2. de censur. numer. 496. & tenent Zespedes dub. 240. numer. 1. Pellizzar. numer. 12. versu quodd si. § Tertiò notandum est, quòd ut Episcopus possit ex vi dicti decreti procedere contra Regularem delinquentem, debet delictum esse notorium rigorose notorietate facti; ita scilicet, ut sit ad eò evidens, quod nulla tergiversatione cæleri possit, *cap. cum olim, cap. final. de verborum significatione*: quia Concilium dicit: *si notoriè deliquerit*, & cum simus in materia odiosa, tollente exemptionem Regularium, non est amplianda; sed restringenda ad notorium propriè dictum Lezana *como 1. capite 16. numer. 27. Bordon. resolut. 7. numer. 12. Pellizzar. tract. 8. cap. 6. sect. 1. uum. 12. § Porro*. Quamvis sit probabile non requiri, quod delictum sit verè, & rigorosè notorium; sed sufficere ita esse notorium notorietate facti, ut populo scandalo sit, quia*

Concilium dicit: *Si ita notoriè deliquerit, ut populo scandalo sit*. Zespedes *dub. 237. numer. 9. § ob id si Religiosus in sua propria Ecclesia, notoriè, cum scandalo delinquat, potest puniri ab Episcopo in defectum Prælati, nisi clausa fuerit Ecclesia, & absque secularibus, qui scandalizari possint: & ita non semel decisum fuisse à Sacra Congregatione testatur Peyrin. tom. 2. de privileg. cap. 2. numer. 31. & tenent Bordon. numer. 12. Pellizz. numer. 9 §. quod autem, Sperellus decis. 38. numer. 15. Sed certe oppositum est probabilius: quia Concilium solum subicit Regularem degentem intra monasterium, & extra illud delinquentem, Episcopo: sed cum Ecclesia sit pars monasterii, cum illi est unita, intra monasterium delinquere censetur, qui intra suam Ecclesiam delinquit. Et ita tenet Barbof. *de jure Eccles. lib. 1. cap. 11. n. 63. ubi plures declarationes Cardinalium adducit: Rodriguez in additione ad Summ. to. 3. cap. 38. numer. 3. Portel. verb. Relig. n. 9. Garcia n. 4. & declarationes in oppositum adductæ loquuntur de Ecclesia subiecta Episcopo, non verò unita monasterio. § Quarto notandū est, non sufficere, quod semel Episcopus moneat Prælatum delinquentis, terminum ei præfigendo, ut si negligat, procedat ad punitionem Religiosi; sed bis, & ter id facere debet: quia Concilium dicit: *Episcopo instante*, & verbum *instare* importat speciem quamdam importunitatis, teste Baldo *in Leos, §. Apostolos, numer. Codex, de appellationibus*, & quia unica interpellatio non sufficit, ut dica-**

H h h tur

tur stare per judicem, quominus causam expediat, *cap. 1. de supplend. neglig. Pralat.* & tene: Joan. Antonius Navarr. *summ. Bullar. super Bull. Clementis VIII. Zepedes dub. 237. Pellizz. n. 12. §. ut verò.*

Episcopus non potest formare processum contra Regularem delinquentem.

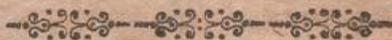
50. Sed rogabis an Episcopus possit comprehendere Religiosum extra monasterium notoriè delinquentem, & in carceribus detinere donec formet processum contra illum, ut simul cum processu eum ad Superiorem remittat, ut secundum processum illum puniat? § Respondetur, quòd quàmvis attinet ad processum, licet possit Ordinarius statim capere summariam informationem delicti, eamque mittere ad Prælatum delinquentis, ut testes examinet, & juridicè procedat; ipse tamen nequit processum juridicum formare, juxta decisionem Congregationis, quam refert Bellarminus *ad Cap. 14. sess. 25. Concilii*, & motum proprium Pii V. multoties citatum: *Esti mendicantiù.* Verum est teneri in tali casu Superiorem remittere ad Ordinarium acta, & processum à se factum, vel illi dare plenam notitiam punitionis, ut constet ei de executione factâ pro qua institit. Sic decisum esse 14. Decembri, anno 1630. asserit Barbosa *de jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 42. nu. 117. Tambur. tom. 3. disp. 5. q. 11. n. 64.* sed non posse processum formare, & si formaverit, esse nullum, & irritum; propter eosdem motus proprios Sixti IV. Clementis VIII. & Pii V. tenent idem Barbof. Tamburin. & Lezana *tom. 1. cap. 16. num. 26. Bordon. resolut. 7. n. 13. Bruao tract. 2. cap. 4.*

*prop. 2. Garcia dub. 1. punct. 1. n. 7. 6 Unde non posset Prælatus Regularis per processum factum ab Episcopo subditum punire, sed novum ad hoc formare teneretur: quia processus factus à judice non competente, est nullus, & reus puniri non potest per processum irritum, vel absque processu valido: quamvis validum esse talem processum, etiam illicitè factum non improbabiler dicant Peyrin. num. 65. Portel. in respons. casuum moral. part. 1. casu 19. Naldus verb. Episcopus, num. 28. & tunc posset Prælatus Regularis, cum solo processu factò ab Ordinario punire subditum: quia bene potest unus judex cum processu factò per alium punire delinquentem: ut quando judex Ecclesiasticus clericum degradatum tradit puniendum brachio sæculari. Sic citati, & Bordon, *resolut. 7. num. 14.* ubi probat, quòd etiam si processus nullus sit, potest Prælatus per illum procedere ad punitionem, sine eo, quod novum formare teneatur: maxime de consensu rei: *Quia non refert undecumque crimina clauerint, & puniantur, cap. ecce crimen, 24. q. 3.**

51. Potest etiam Episcopus, si sit Non periculum fugæ, assumpta informatione debita super notorietate delicti, Regularem delinquentem comprehendere, & detinere, si delictum rem ex- sit grave, & scandalosum, ad effectum remittendi eum ad Superiorem, & hoc intra 25. horas, juxta *cap. rare, cum non ab homine, de judiciis.* Sicut fatentur omnes de clerico, qui in hoc casu potest capi à judice sæculari,

ri, ut eum remittat intra 20. horas ad Superiorem Ecclesiasticum, per l. capite. ff. ad legem Juliam, de Adulteris. Sed hoc quando (ut diximus) est periculum fugæ, & delictum est ex gravibus, & scandalosis, ut in simili tradit Concilium Tridentinum sess. 2. §. de Regularibus, cap. 6. ibi: *Et in atrocioribus delictis depositionem, vel degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium elidatur, & ideo opus sit personali detentione, &c.* Quod in præfenti tenent Pellizzar. numer. 11. Barbol. de officio, & potestate Episcop. allegat. 105. numer. 64. Diana 3. parte. tractatu 2. resolut. 132. Zespedes dub. 238. numer. 2. Portel, casu 19. Peyrin. tom. 1. Constitut. 2. Sixti IV. §. 11. numer. 62. & 63. Sanchez tom. 2. consil. cap. 9. dub. 2. numer. 31. Lezana tom. 1. cap. 16. numer. 26. & tom. 3. verbo delinquens Regularis, numer. 2. §. Sed talis detentio, ut diximus, solum potest fieri ad effectum, ut impediatur fuga, & reus sine mora ad Regularem Prælatum remittatur, non autem intentari per modum pœnæ, supplicii, aut vexationis; & si de mandato Episcopi in carcere vexetur, incurret Episcopus in Canonis excommunicationem; nam in quadam declaratione Cardinalium, quam adducit Bellarminus ad caput 14. sessione 25. Concilii, sic dicitur: *Episcopus non potest Regularem delinquentem incarcerare; sed solum instare apud Superiorem pro pœna.* §. In delictis verò, quæ gravia non sunt, neque scandalosa, etiam non potest Episcopus Regularem delinquentem incarcerare; sed debet illi sufficere, quòd Religio-

sus promittat, vel fidejussorem de pro se spondentem, quod ad Superiorem ibit, & illi præsentabitur; si vero cum hoc minimè contentus, eum in carcerem tradat, aut violentè detinere, incurret excommunicationem Canonis; quemadmodum illam incurret excedendo in captura subditi clerici, ut bene Glossa cap. si clericos. verb. excedat de sentent. excommunicat. in 6. sic citati.

PUNCTUM II.

De privilegio Regularium exemptionis à solutione decimarum.

§ 2. **A**Ntequam privilegium hoc explicemus, quod plurimas lites inter Regulares, & Episcopos, necnon Regulares & Parochos excitavit; prius breviter aliqua circa obligationem decimas solvendi attingemus: ut maneat obiter quintum Ecclesiæ præceptum explicatum. Quare hoc punctum triplici §. dividemus. In primo obligationem solutionis decimarum à fidelibus præstandæ proponemus. In secundo, quòd ex jure communi privilegium comperat regularibus. In tertio, de specialibus extra corpus juris privilegiis repertis, agemus.